29 ДЕК 1984

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 295 (19.071). • Якшанба, 23 декабрь 1984 йил • Баҳоси 3 тийин.

МУСТАҲКАМ БЛОК НОМЗОДЛАРИ

Республикаларнинг Олий Советларига сайлов ўтказиш юзасидан мамлакатда давом этаётган сайлов кампанияси халқимизнинг ленинчи Коммунистик партия теварагидаги метиндек жипслигини намойиш этмоқда. Йиғилишларнинг қатнашчилари партиянинг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватлашларини, жамиятни сиёсий, иқтисодий ва социал жиҳатдан янада ривожлантиришнинг партия белгилаган режаларини турмушга татбиқ этишга тайёр эканликларини изҳор қилмоқдалар.

Халқнинг социалистик ўз-ўзини бошқаришини тўла-тўкис амалга ошириш сиёсий системани ривожлантиришда биз кўзлаган асосий мақсаддир, — деб уқтиради ўртоқ К. У. Черненко «Коммунист» журналида эълон қилинган «Ривожланган социализм талаблари даражасига кўтарилайлик» сарлавҳали мақоласида. — Биз буни жамият ва давлат ишларини бошқаришнинг Ленин сўзлари билан айтганда, меҳнаткашлар учунгина эмас, шу билан бирга, меҳнаткашларнинг ўзлари орқали ҳам амал қиладиган бошқаришнинг демократик системаси, деб тушунамиз».

Меҳнат коллективлари республикаларнинг давлат ҳокимияти олий органларига ўзларининг энг яхши вакилларини кўрсатмоқдалар. Улар депутатликка ўз номзодлари орасида Коммунистик партия билан Совет давлати раҳбарларини, илғор ишчилар, колхозчиларни, халқ зиёлиларининг намояндаларини тилга олмоқдалар.

Москва область Ленин районининг Горький номли колхозидаги йиғилиш тантанали вазиятда ўтди.

Колхозчилар КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. У. Черненкони баланд руҳ билан РСФСР Олий Совети депутатлигига бизнинг номзодимиз бўлсин, деб айтдилар.

Йиғилиш қатнашчилари ўртоқ К. У. Черненконинг номзодини якдиллик билан қўллаб-қувватлаб, колхоз механизатори Н. Н. Годинни ҳам депутатликка номзод қилиб кўрсатдилар.

Йиғилиш РСФСР Олий Совети депутатлигига Ленин сайлов округидан **Константин Устинович Черненко** билан **Николай Николаевич Годин**нинг номзодларини кўрсатишга бир овоздан қарор қилди.

Ленинград область «Раздолье» наслчилик совхозининг меҳнатчилари коллективнинг йиғилишида **Константин Устинович Черненко** билан наслчилик совхозининг машинада сут соғиш устаси **Надежда Николаевна Мухина**ни Приозерский сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига ўзларининг номзодлари қилиб кўрсатдилар.

Находкадаги денгизбўйи балиқ саноати ишлаб чиқариш бирлашмасининг ов ашёлари фабрикасидаги йиғилиш тантанали ўтди. Коллектив РСФСР Олий Совети депутатлигига Находка сайлов округидан **Константин Устинович Черненко** билан фабрика бригадири **Мария Федоровна Бредова** номзодларини кўрсатишга бир овоздан қарор қилди.

Архангельск уйсозлик комбинати коллективининг йиғилишида РСФСР Олий Совети депутатлигига Ломоносов сайлов округидан номзодлар қилиб КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси **Николай Александрович Тихонов** билан уйсозлик комбинати сувоқчи-бўёқчилар илғор бригадасининг бошлиғи **Нина Афанасьевна Касаткина** кўрсатилди.

СССР 60 йиллиги номидаги Белгород энергетика машинасозлиги заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари **Михаил Сергеевич Горбачев** билан завод бригадири **Василий Иванович Ханюковни** РСФСР Олий Совети депутатлигига Октябрь сайлов округидан номзодлар қилиб кўрсатдилар.

Бутуниттифоқ «Союзнаучплитпром» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари **Виктор Васильевич Гришин** билан Бутуниттифоқ илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси слесарларининг бригадири **Владимир Николаевич Мошченко**ни Москва область Химки сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатди.

«Центробамстрой» трестига қарашли 544-қурилиш-монтаж поездининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари республика давлат ҳокимиятининг олий органига ўз вакилларини кўрсатдилар. Улар КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари **Владимир Иванович Долгих** билан шу поезднинг ғишт терувчи-монтажчиси **Галина Савватеевна Костенко**ни Амур область Тинда сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзодлар деб атадилар.

Астрахань кемасозлик заводи коллективининг йиғилиши КПСС Марказий Комитетининг секретари **Михаил Васильевич Зимянин** билан кема монтажчи-слесарларининг бригадири **Степан Михайлович Махринский**ни Совет сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатди.

«Брянскмебель» бирлашмасига қарашли Брянск мебель фабрикаси коллективининг йиғилиши КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР маданият министри **Петр Нилович Демичев** билан фабриканинг илғор пардозловчиси **Галина Лукинична Акиняева**ни Володарский сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзодлар этиб кўрсатишга қарор қилди.

Белозерск ўрмон-саноат хўжалигининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари **Василий Васильевич Кузнецов** билан Георгиевск ўрмон пункти ёғоч ташиш автомобилининг ҳайдовчиси **Александр Алексеевич Кекин**ни Вологда область Белозерск сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзодлар этиб кўрсатдилар.

В. И. Ленин номидаги Иваново камволь комбинатининг меҳнатчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, РСФСР Министрлар Советининг Раиси **Виталий Иванович Воротников** билан корхона тўқувчиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Валентина Николаевна Голубева**ни Ленин сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзодлар этиб тавсия қилдилар.

«Ангарстрой» бошқармасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри **Андрей Андреевич Громико** билан йўл монтёрлари бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Виктор Иванович Лакомов**ни Иркутск область Падунск сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатдилар.

Калугадаги «Автомотоэлектрооборудование» заводининг коллективи КПСС Марказий Комитетининг секретари **Иван Васильевич Капитонов** билан шу корхона йиғувчи-слесарлар бригадири **Галина Степановна Савина**ни Москва сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзодлар этиб кўрсатишга қарор қилди.

«Центральная» шахтасининг кончилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комитетининг раиси **Михаил Сергеевич Соломенцев** билан шу шахта проходкачилари бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Юрий Борисович Дунаев**ни Кемерово область Зенковск сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзодлар этиб кўрсатдилар.

Курсдаги резина-техника буюмлари заводи йиғилишининг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари **Борис Николаевич Пономарёв** билан корхонанинг ўраш машиналари машинисти **Анатолий Степанович Долженков**ни Саноат сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзодлар этиб кўрсатдилар.

Мурманск балиқ комбинатининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси **Виктор Михайлович Чебриков** билан консерва заводининг ходими **Антонина Алексеевна Мельгузова**ни Первомайский сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига ўз номзодлари деб атадилар.

Новгород областидаги ВЛКСМ 50 йиллиги номли совхоз-техникум йиғилишининг қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг секретари **Константин Викторович Русаков** билан хўжалик сигир соғувчиси **Таисья Ивановна Герасимова**ни Новгород қишлоқ сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзодлар этиб кўрсатишга қарор қилдилар.

«Рязсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси Рязань комбайн заводининг меҳнатчилари КПСС Марказий Комитетининг секретари **Николай Иванович Рижков** билан

(Давоми иккинчи бетда).

ЙИЛИМИЗНИ ЯНАДА МУВАФФАҚИЯТЛИ ЯКУНЛАЙЛИК

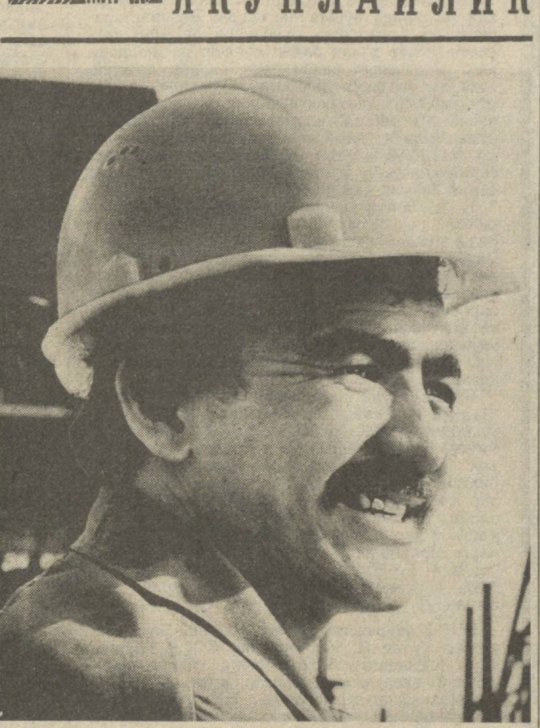

Абдураҳим Ҳамроев Олмалиқ химия заводининг илғор аппаратчиларидан ҳисобланади. У коммунистик меҳнат зарбдори. Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилган илғор ишчилар қаторида меҳнатда яхши натижаларга эришмоқда. Қишлоқ хўжалиги учун кўплаб минерал ўғитлар етказиб бериш учун курашда у ҳам олдинги сафда бораётир.

Суратда: А. Ҳамроев.

В. Сироткин фотоси.

МЕҲНАТ РАПОРТИ

Республика маҳаллий саноатининг меҳнатчилари КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошира бориб, товар маҳсулот ҳажми йиллик планини муддатидан илгари, 21 декабрда бажардилар.

Йил охиригача пландан ташқари 14,5 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарилади.

(ЎзТАГ).

ҚАРДОШЛАРЧА ДЎСТЛИК ЙЎЛИДА

АШХОБОД, 22 декабрь. (ТАСС). Социалистик Ватанимиз Туркманистон ССР ва унинг Компартияси 60 йиллигини, туркман халқи Россия давлати составига ихтиёрий равишда қўшилганлигининг 100 йиллик юбилейини тантанали нишонламоқда. Республика Совет ҳокимияти йиллари мобайнида КПСС раҳбарлигида асрларга тенг йўлни — қашшоқлик ва ҳуқуқсизликдан турмушнинг барча соҳаларида тараққиётга эришган йўлни босиб ўтди.

Хўжалик ва маданий қурилишда эришган муваффақиятлари учун ҳамда Туркманистон Россия составига ихтиёрий равишда қўшилганлигининг 100 йиллиги нишонланиши муносабати билан Туркманистон Совет Социалистик Республикаси Ленин ордени билан мукофотланди.

Бугун Ашхободда партия, совет ва жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективлари ва Совет Армияси жангчилари намояндалари иштирокида шонли санага ва Туркманистон ССРга Ватаннинг олий мукофоти топширилишига бағишланиб Туркманистон Компартияси Марказий Комитети билан республика Олий Советининг тантанали мажлиси бўлди.

Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Ғ. Ғапуров кириш сўзида бундай деди: сизларга маълумки, Коммунистик партия билан Совет давлатининг таниқли арбоби, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри, СССР Олий Советининг депутати, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов оғир касалликдан кейин вафот этди. Дмитрий Федоровичнинг порлоқ хотирасини ҳурмат билан эсга олишингизни илтимос қиламан. **(Ҳамма ўрнидан туради. Бир дақиқа сукут сақланади).**

Мажлис аҳли самимий кутиб олган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, РСФСР Министрлар Советининг Раиси В. И. Воротников мажлисда нутқ сўзлади. Ватаннинг олий мукофоти топширилиши муносабати билан ўртоқ К. У. Черненконинг Туркманистон барча меҳнаткашларига самимий қутловларини топширишга рухсат этгайсиз, деди у.

Туркман халқи юз йил муқаддам тарихан танлаб олган йўлнинг тўғрилиги бугунги кунда Совет ҳокимияти йиллари мобайнида эришилган чўққилардан айниқса равшан ва ишончли тарзда эътироф этилмоқда.

Ўрта Осиёдаги бошқа республикаларда бўлгани сингари, Туркманистонда ҳам социалистик қурилиш тажрибаси Россиянинг илгари қолоқ бўлган чекка ўлкаларининг капитализмни четлаб ўтиб, ишчилар синфи ва унинг партияси раҳбарлигида мамлакатимиз барча халқларининг интернационал бирлиги ва қардошларча ҳамкорлиги шароитида социализмга ўтиш имконияти ҳақидаги Ленин гениал ғоясининг шубҳасиз тасдиғи бўлиб хизмат қилади, деб таъкидлади нотиқ. Туркман халқининг меҳнати ва истеъдоди билан СССРдаги бошқа халқларнинг қардошларча беғараз ёрдами туфайли диёрингизнинг улкан табиий бойликлари социализмга хизмат қилмоқда, индустриянинг замонавий тармоқлари — нефть химияси, машинасозлик, газ саноати, энергетика вужудга келтирилди ва анча ривож топди.

В. И. Воротников СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб эшиттирди ва тўпланганларнинг давомли қарсаклари остида орденни Туркманистон ССР байроғига қадаб қўйди.

М. Ғ. Ғапуров доклад қилди. У юксак мукофот учун, республикани ривожлантириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилинаётганлиги учун Туркманистон коммунистлари, барча меҳнаткашлари номидан КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига, ўртоқ К. У. Черненкога самимий миннатдорчилик изҳор этди.

Тантанали мажлисда делегацияларнинг раҳбарлари: Москвадан — КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари А. М. Роганов, Ўзбекистон ССРдан — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев, Қозоғистон ССРдан — республика Олий Совети Президиумининг Раиси Б. А. Ашимов, Қирғизистон ССРдан — Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. У. Усубалиев, Тожикистон ССРдан — Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Набиев табрик нутқи сўзладилар.

Тантанали мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига, ўртоқ К. У. Черненкога баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

ВЕНЕРА ВА ГАЛЛЕЙ КОМЕТАСИ ТОМОН САФАР

ТАСС АХБОРОТИ

Космик фазо ва Қуёш системаси планеталарини тадқиқ этиш программасига мувофиқ, 1984 йил 21 декабрь куни Совет Иттифоқида «Вега-2» планеталараро автомат станцияси учирилди.

«Вега-2» станцияси конструкцияси ва вазифаси жиҳатидан 1984 йилнинг 15 декабрида учирилган «Вега-1» станциясига ўхшайди.

Илгари хабар берилганидек, учиш программасига кўра, Венера планетаси ва Галлей кометасида илмий тадқиқотларни ўтказиш кўзда тутилади. Аввал «Вега-2» станцияси туширилувчи аппарат ва аэростат зондни Венерага элтади, сўнгра у Галлей кометаси сари йўл олади. Планеталараро икки автомат станцияни учириш Галлей кометаси характеристикаларининг илмий ўлчаш давоматини узайтиришга, шунингдек Венера планетаси турли районларини тадқиқ этишга имкон беради.

Ўлчов маълумотларига кўра, «Вега-2» станцияси ҳаракат траекториясининг параметрлари ҳисоблаб қўйилганига яқиндир. «Вега-1» ва «Вега-2» станцияларининг ичидаги системалар ва илмий аппаратлар нормал ишлаб турибди.

Станциялардан юборилувчи илмий ахборот эксперимент қатнашчилари — Австрия, Болгария, Венгрия, ГДР, Польша, Франция, ГФР ва Чехословакиялик мутахассислар билан биргаликда ишлаб чиқиш ва анализ қилиш учун СССР Фанлар академиясининг космик тадқиқотлар институтига келиб туради.

«Вега-2» станцияси, шунингдек «Вега-1» станцияси 1985 йил июнь ойи ўрталарида Венера планетасининг атрофларига етиб боради ва 1986 йил март ойида Галлей кометасининг яқинидан ўтади.

ДЕЛЕГАЦИЯ ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари, СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ташқи ишлар комиссиясининг раиси М. С. Горбачев бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси 21 декабрь куни Буюк Британиядан қайтиб келди. Делегация Буюк Британия парламентининг таклифига биноан расмий визит билан шу мамлакатга борган эди.

Москвадаги аэродромда делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси М. С. Соломенцев, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

Москва Д. Ф. УСТИНОВ билан видолашмоқда

Коммунистик партия, совет халқи оғир жудоликка учради. Коммунистик партия ва Совет давлатининг атоқли арбоби, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали, СССР Олий Советининг депутати Дмитрий Федорович Устиновнинг юраги уришдан тўхтади.

Дмитрий Федорович Устинов ёрқин, шонли ҳаёт кечирди. У партия топшириғи билан давлат қурилиши, халқ хўжалигининг масъулиятли участкаларига бошчилик қилди, партия ва давлат марказий органларида юксак лавозимларда ишлади. СССР мудофаа саноатининг катта ташкилотчиларидан ва Қуролли Кучларининг раҳбарларидан бири бўлди. Улуғ Ватан уруши йилларида Совет Армияси ва Флотининг қурол-яроғ ҳамда жанговар техника билан таъминлаб турилиши унинг номи билан боғланган. У ракета техникасини яратиш ва космосни ўзлаштиришга катта ҳисса қўшди.

...Союзлар уйи. Бино пештоқига Д. Ф. Устиновнинг мотам ҳошияси билан ўралган портрети қўйилган. 22 декабрь куни шу ердаги Колонна залида марҳумнинг жасади солинган тобут баланд супага гуллар орасига қўйилган.

Супа олдидаги қизил ёстиқчаларга Д. Ф. Устиновнинг Коммунистик партия ва Совет давлати олдидаги катта хизматлари учун берилган мукофотлар: Совет Иттифоқи Қаҳрамони Олтин Юлдузи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонининг иккита «Ўроқ ва Болға» Олтин медали, ўн битта Ленин ордени, I даражали Суворов ордени ва I даражали Кутузов ордени, Совет Иттифоқи медаллари, кўпгина давлатларнинг юксак мукофотлари қадалган. Ленин мукофотлари ва СССР Давлат мукофоти лауреатининг нишонлари ҳам шу ерда.

Тобутнинг бош томонида Қизил байроқлар эгилган. Залнинг мармар устунлари қора-қизил ленталар билан ўралган. Биллур қандилларга қора ленталар тортилган. Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг жангчилари тобут ёнида ҳарбий ҳурмат-эҳтиром бажо келтириб, қоровулликда турибдилар.

Бутун зал гулчамбарлар билан тўлган. Тобут ёнидаги гулчамбарнинг қизил лентасига: «КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советидан Дмитрий Федорович Устиновга» деб ёзиб қўйилган.

СССР Мудофаа министрлиги, РСФСР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети, министрликлар ва идоралар номидан, КПСС Москва шаҳар комитети ва Москва Совети ижроия комитети, КПСС Москва область комитети ва Москва область Совети ижроия комитети номидан, ВЦСПС, ВЛКСМ Марказий Комитети номидан, СССР Қуролли Кучлари Бош штаби, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармаси, СССР Қуролли Кучлари турларининг ҳарбий кенгашлари номидан, уруш ветеранлари, илмий коллективлар ва ишлаб чиқариш коллективлари, жамоат ташкилотлари номидан, марҳумнинг қавм-қариндошлари ва ёр-бираддарлари номидан янги-янги гулчамбарлар келтириб қўйилмоқда.

Дафн этишни ташкил этиш ҳукумат комиссиясининг аъзолари биринчи мотам вахтасида турибдилар.

Соат 12. К. У. Черненко, Г. А. Алиев, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Д. А. Кунаев, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, В. М. Чебриков, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, Е. К. Лигачев, К. В. Русаков, Н. И. Рижков ўртоқлар фахрий қоровулликда турадилар.

Сўнгра Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари Д. Ф. Устиновнинг қавм-қариндошлари ва ёр-бирадарлари ёнига келиб, уларга чуқур ҳамдардликларини изҳор этадилар.

Мотам маршининг оҳанглари янграйди.

Колонна залидан ўтаётган кишилар оқими тинмайди. Пойтахт корхоналарининг ишчилари ва хизматчилари, муассасаларининг ходимлари, Москва областининг меҳнаткашлари, Совет Армиясининг жангчилари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари, фан ва маданият арбоблари, жамоат ташкилотларининг вакиллари, студентлар ва мактаб ўқувчилари Коммунистик партия ва Совет давлатининг таниқли арбоби, ленинчи коммунист, оташин ватанпарвар ва интернационалист, атоқли саркарда Д. Ф. Устинов билан видолашгани бу ерга келдилар.

Чет мамлакатларнинг СССРдаги дипломатик ваколатхоналари бошлиқлари, элчихоналар ҳузуридаги ҳарбий атташелар марҳум билан видолашгани келдилар.

Фахрий қоровул ҳар уч минутда алмашиниб туради. СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Раисларининг ўринбосарлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, Совет Иттифоқи Маршаллари ва қўшин турлари маршаллари, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг генераллари, адмираллари, офицерлари, Москва шаҳри ҳамда области партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, ишлаб чиқариш илғорлари тобут ёнида мотам вахтасида турадилар.

(ТАСС).

Суратда: Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари фахрий қоровулликда.

ТАСС — ЎзТАГ фотоси.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

СОВЕТ ИТТИФОҚИ МАРШАЛИ С. Л. СОКОЛОВНИ СССР МУДОФАА МИНИСТРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Совет Иттифоқи Маршали Сергей Леонидович **Соколов** СССР мудофаа министри қилиб тайинлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ЧЕРНЕНКО.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.
1984 йил 22 декабрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Сергей Георгиевич **Шчербаков**ни СССР маориф министри этиб тайинлаб, ўртоқ Михаил Алексеевич **Прокофьев**ни бетоблиги туфайли ўз илтимосига мувофиқ, шу вазифадан озод қилди.

ҲАЛОЛ МЕҲНАТ УЧУН МИННАТДОРЧИЛИК

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси партия билан халқ манфаатлари йўлидаги ҳалол меҳнати учун КПСС Марказий Комитетининг аъзоси ўртоқ Михаил Алексеевич **Прокофьевга** миннатдорчилик билдирди.

МУСТАҲКАМ БЛОК НОМЗОДЛАРИ

(Боши биринчи бетда).

завод фрезерчиси **Валентина Михайловна Лохнина**ни Москва сайлов округидан Россия Федерацияси Олий Совети депутатлигига ўз номзодлари, деб атадилар.

Смоленск областидаги Ярцево ип газлама комбинатининг ходимлари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари **Гайдар Алиевич Алиев** билан шу корхонанинг тўқувчиси **Любовь Ивановна Молоткова**ни Ярцево сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига номзодлар этиб кўрсатдилар.

«Томлеспром» бирлашмаси Каргасок ўрмон саноат комбинатининг ишчилари ва хизматчилари ўз йиғилишида КПСС Марказий Комитетининг секретари **Егор Кузьмич Лигачев** билан комбинат ёғоч тайёрлаш комплексининг бригадири **Юрий Кузьмич Ушаков**ни Томск область Колпашево сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига ўз номзодлари қилиб кўрсатдилар.

Тула аниқ машинасозлиги заводининг меҳнатчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий комитетининг секретари **Григорий Васильевич Романов** билан корхона монтажчиси **Марина Владимировна Калинина**ни Совет сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига ўз номзодлари деб атадилар.

Востокстрой министрлиги Главякутстройга қарашли биринчи трест-майдончасининг коллективи **Николай Александрович Тихонов** билан монтажчилар бригадири **Михаил Павлович Журбин**ни Якутск сайлов округидан РСФСР Олий Совети депутатлигига ўз номзодлари қилиб тавсия этди.

Украина ССР Фанлар академияси Физика-техника институти коллективининг Харьковда бўлиб ўтган йиғилишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитети биринчи секретари **Владимир Васильевич Шчербицкий** билан Украина ССР Фанлар академиясининг академиги **Владимир Григорьевич Сергеев** Киев сайлов округидан Украина ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар қилиб тавсия этилдилар.

Чимкент область, Олғабос районидаги «Красная НИВА» совхози меҳнатчиларининг йиғилиши КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Динмуҳаммад Аҳмедович Кунаев** билан совхоз механизатори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Отабек Сатмурзаев**ни Глинка сайлов округидан Қозоғистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар этиб кўрсатишга қарор қилди.

Рустави металлургия заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари **Константин Устинович Черненко** билан домна цехининг горнойи **Зураб Иванович Ломидзе**ни Металлурглар сайлов округидан Грузия ССР Олий Совети депутатлигига ўз номзодлари, деб атадилар.

Цители-Цкаро районидаги Земо-Кеди қишлоғи колхозининг меҳнатчилари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Эдуард Амвросиевич Шеварднадзе** билан колхоз правлениеси раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Арсен Алексеевич Кобаидзе**ни Земо-Кеди сайлов округидан Грузия ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар этиб кўрсатдилар.

Молдавия ССР Чимишлия районидаги Ленин номли колхозда бўлиб ўтган йиғилиш қатнашчилари **Михаил Сергеевич Горбачев** билан хўжалик узумчилик бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Иван Степанович Оборочану**ни Михайловск сайлов округидан Молдавия ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатдилар.

Кўлоб область Восе районидаги Ленин номли колхозда бўлиб ўтган йиғилиш қатнашчилари **Константин Устинович Черненко** билан шу колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Мирали Маҳмадалиев**ни Ленин сайлов округидан Тожикистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар этиб кўрсатишга бир овоздан қарор қилдилар.

(ТАСС).

ЭНЕРГЕТИКЛАР КУНИГА БАҒИШЛАНАДИ

21 декабрда Москвада энергетиклар кунига бағишланиб тантанали кеча бўлди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари В. И. Долгих, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари, бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, ишлаб чиқариш илғорлари, олимлар, пойтахт жамоатчилиги вакиллари президиумга чиқадилар.

СССР энергетика ва электрлаштириш министри П. С. Непорожний доклад қилди. У КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари тармоқ олдига қўйган вазифаларни ҳал этиш йўллари тўғрисида, энергетика корхоналари ва қурилишларида ишга туширилаётган резервлар ҳақида сўзлади.

Тармоқ ходимлари йил ва умуман беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун бутун куч, билим, тажрибани сарфлаймиз, деб ваъда бердилар.

(ТАСС).

БУНЁДКОРЛИК ИШЛАРИНИНГ САМАРАЛАРИ

ТЕРМИЗ, 22 декабрь. (ЎзТАГ). Бугун Термизда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига бағишланган тантанали мажлис бўлди. Область партия комитетининг биринчи секретари А. К. Каримов доклад қилди.

Мажлис иштирокчилари Сурхондарё области ҳаётида олтмиш йил мобайнида рўй берган катта ўзгаришлар тўғрисида фахрланиб гапирдилар. Революцияга қадар саноати бутунлай бўлмаган ўлкада ҳозир кўмир, нефть, газ қазиб олинмоқда, пахта толаси, ўсимлик мойи ва сарёғ, бинокорлик материаллари, бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган ўнлаб корхоналар ишлаб турибди. Совет давлатининг жуда катта ёрдами туфайли Сурхон — Шеробод дашти таниб бўлмас даражада ўзгарди. Сув омборлари қурилганлиги ва улар негизида улкан суғориш системаларининг вужудга келтирилганлиги натижасида бу ерда кейинги ўн йиллар мобайнидагина илгари ҳувиллаб ётган 90 минг гектардан кўпроқ ерни ўзлаштириш мумкин бўлди. Сурхондарё области пахтанинг энг қимматли ингичка толали навларини етиштириш юзасидан мамлакатда олдинги ўринлардан бирига чиқди.

Область меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети 1984 йил октябрь Пленумининг қарорларини, ўртоқ К. У. Черненконинг КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси мажлисида сўзлаган нутқини астойдил маъқуллаб, кутиб олдилар. Меҳнат коллективларида беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш ва КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақа кенг авж олдириб юборилди.

Республика ва Ўзбекистон Компартиясининг юбилейига бағишланган тантаналар областнинг ҳамма районларида бўлиб ўтди.

ДОИМИЙ КОМИССИЯ МАЖЛИСИ

Ўзбекистон ССР Олий Совети саноат доимий комиссияси ўзининг 22 декабрдаги мажлисида Бутуниттифоқ «Союзмашхлопководства» саноат бирлашмасининг меҳнатни ташкил этиш бригада формасини жорий этиш ва унинг самарадорлигини ошириш соҳасидаги фаолияти билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилди.

Комиссия меҳнатни ташкил этиш бригада формаларини ривожлантириш борасида қилинган муайян ишлар натижасида Бутуниттифоқ «Союзмашхлопководства» саноат бирлашмаси корхоналарида меҳнат интизоми мустаҳкамланганлигини, кадрлар қўнимсизлиги ва иш вақтининг зое кетиши камайганлигини, кўплаб иқтисодий самара олинганлигини уқтирди.

Шу билан бирга бирлашманинг барча корхоналарида ҳам меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг илғор усулларини оммалаштиришга етарли эътибор бериляпти, деб бўлмайди. Бир қанча корхоналарда ўртача иш ҳақининг ўсиши меҳнат унумдорлигининг ошишидан ўзиб кетмоқда, бригадаларни металл, заготовкалар, комплектловчи деталлар билан узлуксиз таъминлашда жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Комиссия Бутуниттифоқ «Союзмашхлопководства» ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарларига мажлисда қайд этиб ўтилган нуқсонларни бартараф этиш юзасидан таъсирчан чоралар кўришни тавсия этди. Бирлашманинг айниқса бу соҳада орқада қолаётган корхоналарида меҳнатни ташкил этишнинг коллектив формаларини жорий қилиш ва такомиллаштириш устидан доимий контролликни амалга ошириш лозим. Илғор коллективларнинг хўжалик ҳисобидаги пудратни ташкил этиш ҳамда бригадалар составига инженерлар ва техникларни киритиш борасидаги тажрибасини кенг пропаганда қилиш ва ёйиш зарур.

(ЎзТАГ).

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида шудгорлашнинг бориши тўғрисида шу йил 22 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда шудгорланган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён

Тошкент	0,1	95,3
Наманган	—	89,4
Бухоро	—	81,6
Хоразм	—	71,3
Жиззах	0,7	66,9
Навоий	0,2	66,4
ҚҚАССР	—	66,0
Фарғона	—	62,2
Қашқадарё	2,9	58,4
Андижон	1,1	55,4
Сирдарё	0,3	53,6
Самарқанд	0,8	48,1
Сурхондарё	3,3	47,8
Республика бўйича:	0,9	66,1

ИРРИГАТОРЛАРГА МУКОФОТЛАР

22 декабрь куни Тошкентда республика сув хўжалиги қурилиши илғорларидан бир группасига СССР Министрлар Советининг мукофотлари топширилди. Лауреатлар орасида Шеробод магистрал канали ўнг тармоғи қурилишида энг юқори меҳнат унумдорлигига эришган илғор гидромеханизаторлар, автотранспортчилар, ана шу ирригация иншоотининг оригинал лойиҳасини ишлаб чиқишда қатнашган инженер-техник ходимлар бор. Бу ирригация иншооти Сурхон-Шеробод даштида пахтанинг айниқса қимматли бўлган ингичка толали навларини ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини гарантияланган тарзда етиштиришнинг йирик зонасини вужудга келтириш имконини берди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, Главсредазирсовхозстрой ва Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги қурилиши давлат комитети ходимларига СССР Министрлар Совети мукофоти лауреатлари дипломлари ҳамда кўкракка тақиладиган нишонларини топширди.

(ЎзТАГ).

ҒОЯВИЙЛИК — АДАБИЁТИМИЗНИНГ БОШ МЕЗОНИ

Ёзувчи — инсон қалбининг куйчиси. У инсонни шарафлайди, миллионларнинг юрагидаги миннатдорликни, меҳнаткаш инсон нигоҳидаги ёлқинни, ҳазрати ишчи кўксидаги ҳароратни, журъатни, орзу-умидларни, қайноқ далалар заҳматкашларининг устоз ва шогирдлари дилида аланга олган ғайратни, ташаббусларни асарларига кўчиради. У меҳнат кишисининг ёрқин образини чизади. Чизадигина эмас, уни қаҳрамон даражасига кўтариб, поэтик образлар талқинида халққа тақдим этади. Партия етук социализм даврида адабиёт ва санъат, айниқса турмуш тарзимизнинг манбаларини, халқ турмушини ёрқин образларда ифода этишни ижодкорнинг энг муҳим вазифасидир деб уқтирди.

Кўпмиллатли совет адабиётимизнинг кучқудрати шундаки, у коммунистик ғоявийлик руҳи билан йўғрилган бўлиб, жонажон партиямизнинг буюк иродаси халқимизнинг тарихий ишларида рўёбга чиқмоқда. Бизнинг адабиётимиз коммунизм бунёдкори бўлмиш қаҳрамон совет халқи билан қондош ва жондошдир. У одамлар қалби ва онгига, ҳис-туйғулари ва фикр-ўйларига баракали таъсир ўтказиб, янги инсон дунёқарашини, унинг маънавий эстетик идеалларини шакллантиришда кўмаклашади, жамиятнинг маънавий хазинасини бойитади, ҳаётни идрок этишдагина эмас, балки уни қайта қуришда ҳам қудратли восита бўлиб хизмат қилади.

В. И. Ленин ўзининг машҳур «Партия ташкилоти ва партия адабиёти» мақоласида шундай деган эди: **«Адабиёт иши — умумпролетар ишининг бир қисми бўлиши керак, бутун ишчилар синфининг бутун онгли авангарди юргизиб турган ягона-яхлит катта бир социал-демократик механизмнинг «паррак ва винтчаси» бўлмоғи керак. Адабиёт иши уюшган, планли, бирлашган социал-демократик партия ишининг таркибий қисми бўлиши керак».**

Кўпмиллатли совет адабиёти буюк реалист Максим Горький, оташин революционер шоир Владимир Маяковскийнинг маҳорат мактабида камол топди, йўғрилди, тобланди. Социалистик реализм методини ижод байроғи деб билган сўз санъаткорлари мана ярим асрдан буён бирдай фаол ишлаб, ижод қилиб, партия ва ҳукуматимиз кун тартибига қўйган улуғвор вазифаларни бажаришда ажойиб ютуқларга эришдилар. Адабиётимизнинг бугунги равнақи, ютуқлари, юксалиши биринчи навбатда партиямизнинг оталарча ғамхўрлиги туфайлидир.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ К. У. Черненко СССР Ёзувчилар союзининг 50 йиллигига бағишланган юбилей пленумида сўзлаган нутқида ғоявий қуролларимиз арсеналида энг муҳим ўрин тутган адабиёт ва санъатга юксак баҳо берди. **«Бу адабиёт, — халқ билан, партия, мамлакат билан ҳамнафас бўлиб яшаётган адабиётдир. Унинг саҳифаларида Ленин ва сафдошларининг, гражданлар уруши ва биринчи беш йилликлар қаҳрамонларининг, Улуғ Ватан уруши ўлмас жангчиларининг улуғвор сиймолари бутун борлиғича намоён бўлади. Бу — марказида меҳнат аҳли ва меҳнат қўйнидаги инсон, синчков, изланувчи, фаол, актив социализм қурувчиси турган адабиётдир. Бу — ўз замондошини, унинг бутун мураккаб ички дунёси ва маънавий изланишларини, унинг қувончлари ва ташвишларини, ҳақиқат ва адолатга интилишларини тушуниб, тасвирлай оладиган адабиётдир».**

Совет адабиётининг жанговар отрядларидан бири бўлган ўзбек совет адабиёти ўзининг илк қадамлариданоқ олижаноб мақсадлар учун курашда Горький ва Маяковский, Фадеев ва Шолохов ажойиб тарзда бошлаб берган ишни муваффақият билан давом эттирмоқда. Буюк адабиёт арбобларининг маҳорати, изланишлари ўзбек ёзувчилари учун ўзига хос мактаб ролини ўтади. «Яша, Шўро» ва «Байналминал марши» билан улуғ инқилоб ғояларини тараннум этган Ҳамза ва Садриддин Айнийнинг ватанпарварлиги, фидойилиги ёзувчиларимизни илҳомлантирди. Абдулла Қодирий, Ғафур Ғулом, Ойбек, Ҳамид Олимжон, Комил Яшин, Абдулла Қаҳҳор, Зулфия, Уйғун, Сергей Бородин, Мақсуд Шайхзода, Ғайратий, Ойдин, Миртемир, Михаил Шевердин, Собир Абдулла, Ҳамид Ғулом, Рамз Бобожон, Александр Удалов каби ёзувчилар ўзбек совет адабиётининг ажойиб намуналарини яратдилар. Уларнинг изланишлари энг аввало мамлакатимиз ва халқ ҳаётидаги муҳим ижтимоий-сиёсий воқеаларга қаратилди. Ёзувчиларимиз замонавий мавзуларда романлар, қиссалар, шеърий ва драматик асарлар билан бир қаторда тарихий мавзуда оригинал асарлар яратдилар.

Ягона, монолит кўпмиллатли совет адабиётининг таркибий қисми бўлган ўзбек совет адабиёти умумиттифоқ адабиёти хазинасига бошқа қардош халқлар адабиёти қатори баракали ҳисса қўшди. Ёзувчиларнинг I Бутуниттифоқ съезди вужудга келтирган муҳитнинг мантиқий оқибати сифатида ўзбек адабиётининг ўзи ҳам ҳозир интернационал адабиётга айланди. Бу адабиётни ўзбек ва рус, қорақалпоқ ва татар, корейс ва уйғур ҳамда бошқа миллат ва элатларнинг вакиллари яратмоқдалар.

Ўзбек ёзувчиларининг бир қатор асарлари Бутуниттифоқ китобхонларининг маънавий мулкига айланди. Бунда шубҳасиз рус ёзувчилари, танқидчилари, адабиётшуносларининг ҳам хизмати катта. Н. Тихонов, К. Симонов, Г. Марков, В. Кожевников, Н. Грибачев, В. Озеров, А. Софронов, З. Кедрина, Ю. Суровцев каби етук рус ёзувчиларининг беғараз ёрдамини эътироф этмоғимиз даркор.

Республикамиз ўтган 60 йил ичида қўлга киритган ютуқларда сўз санъаткорларининг муносиб ҳиссаси бор. Қалам аҳллари халқ билан ҳамиша ҳамнафас бўлиб, халқ меҳнатини тараннум этдилар, янги ташаббуслар туғилган жойларга бориб, омма ҳаракатининг моҳиятини ўз вақтида таҳлил этдилар. Айни пайтда даврнинг долзарб проблемалари хусусида ўз вақтида ўзларининг фикр-мулоҳазаларини билдирдилар. Бундай актив ижодий фаолият, ҳамнафаслик ўзининг ажойиб самараларини бермоқда.

Айни пайтда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми ижодкорлар тараққиётимизга тўғаноқ бўлаётган иллатларга, турмуш тарзимизга зид бўлган барча носоғлом нарсаларга қарши мурасасиз кураш олиб боришлари зарурлигини уқтирди. Адабиёт ва санъатимизнинг шу соҳадаги долзарб вазифалари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида шу йил март ойида ижодкор зиёлилар вакиллари билан бўлиб ўтган учрашувда ҳам аниқ-равшан белгилаб берилди.

Баъзан чуқур мазмунга эга бўлмаган ва ҳаёт юзаки тасвирланган сийқа, саёз асарлар ҳамон пайдо бўлаётганлиги билан муроса қилиб бўлмайди. Замонавийлик мавзуи адабиётимизда тобора етакчи мавзу бўлиб бораётганлиги яхши, аммо кўпинча у ҳозирги меҳнаткаш руҳиятига сингиб бормасдан, унинг ташвишлари ва орзу-умидларини, бой ички дунёсини чуқур билмасдан, юзаки ҳал этилмоқда.

Маълумки, воқеаларни, характерларни жозибали, хусусан ишонарли қилиб, тўла далилланган шаклда ифодалаш бадиийликнинг энг муҳим талабларидан биридир. Бу ўринда Лев Толстойнинг қуйидаги сўзларини эслаш жоиздир. Бадиий асардаги воқеаларни китобхон худди шу асардагидек бўлиши керак, бошқача бўлиши мумкин эмас деб тушунсагина, асар бадиий қимматга эга бўлади, деган эди улуғ ёзувчи.

Шундай экан, ҳозирги пайтда ҳақиқий ватанпарвар, ўз ишининг билимдони бўлган чин инсонгина санъатда бутун улуғворлиги, маънавий бойлиги билан кенг кўламда акс этишга муносибдир. Бутун вужуди билан меҳнат аҳли орасидан чиққан бизнинг санъаткорларимиз учун бундан ҳам олижаноброқ, бундан ҳам илҳомбахшроқ вазифа йўқ. Давримиз ажойиб қаҳрамонларга бой, ана шу замондошларимизнинг яхлит, тўлақонли образини бадиий бўёқларда ёритиш санъаткорнинг энг муҳим бурчи ҳисобланади. Ёзувчининг гражданлик позицияси ҳам худди шундан келиб чиқади. Дарвоқе, КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленумида таъкидланганидек, гражданлик позицияси ёзувчиларимиз ижодида асосий позиция бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Партиявий ёндашувгина замонамизнинг етакчи тенденцияларини ҳаққоний ёритишга ёрдам беради. Чинакам истеъдод эгаси ўзини ҳаётдан ажратиб қўймайди, воқелик безаб кўрсатилишига ҳам, салбий ҳодисалар сунъий равишда бўрттириб юборилишига ҳам йўл қўймайди.

Баъзан бадиий асарларда замондошларимизнинг тўлақонли образини яратиш ўрнига омадсиз қисматлар, оилавий келишмовчиликлар, лоқайдлик сингари ҳоллар олдинги ўринга чиқарилмоқда. Ҳаётимиз ғоявий-сиёсий ва маънавий қиёфаси намуна бўла оладиган қаҳрамонларга бой. Улар биз билан ёнма-ён яшайди, меҳнат қилади. Кашфиётлар яратади, кўприклар очади, мураккаб дастгоҳларни бошқаради.

Айрим ёзувчиларимиз замонавийликни бошқача талқин қилишади. Улар ўртамиёна асарларни китобхонга тақдим этишга журъат этишади. Бундай қараганда улар ёзиб ташлаган асарлар беш йилликнинг улкан қурилишларида жасорат кўрсатаётган бунёдкорлар ҳақида ҳикоя қилади. Уларни ўқиб чиққанингда наҳотки, замондошларимизнинг маънавий дунёси шунчалик қашшоқ бўлса деб ажабланасан. Асар қаҳрамонлари иш ўрнига нуқул баҳс юритишади, мажлисларда бир-бирларини аямасдан танқид қилишади. Амалий ишга келганда уларда намуна бўларлик бирор фазилатни, меҳнатсеварликни учратиш маҳол.

Ғоявий ва бадиий жиҳатдан заиф асарлар мазмунининг актуаллиги билан ниқобланмаслиги ва оқланмаслиги керак. Айни пайтда энг муҳим ва актуал мавзулар бадиий жиҳатдан энг юксак маҳоратни талаб қилишини унутмаслигимиз лозим. Айрим ёш ёзувчилар нуқтаи назаридаги бир ғалати қараш жамоатчиликни ниҳоятда ташвишга солади. Уларнинг фикрича, замондошларимизнинг энг яхши фазилатлари аллақандай жисмоний заиф, руҳий думбул кишиларда мужассамланган эмиш. Буни Шароф Бошбековнинг «Тушов узган тулпорлар» драматик асарида кўриш мумкин. Асарнинг бош қаҳрамони ландовур бир йигит. Ҳамма уни тентакка чиқариб қўйган. Ўзи бундан ҳатто ғурурланади. Синфдошига томдан тараша тушгандай бўса сўраб мурожаат қилади. Қизнинг ўз рақиби билан сўзлашиб турганини кўрганда «чаённи кўриб қолгандай» донг қотиб қолади. Совхоз директори, бўлим бошқарувчиси, агроном жамоат мулкини талон-торож қилиши билан ҳеч кимнинг иши йўқ. Фақат ўша телба йигиту район газетасидан келган мухбир йигит бутун бир жиноятчилар гуруҳини фош қилади.

Бизда газета ва журналлар, нашриётлар, саҳналар кўп. Уларда энг сара асарлар танлаб олиниб, эълон қилинади. Ёзувчиларимизнинг айримлари буни бошқача тушуниб, бир газета ё журналда, нашриётда ёки театр саҳнасида «ўтмаган» ўз асарини кўтариб иккинчи нашрга ёки саҳнага олиб боради. Лекин ҳеч бир матбуот, ҳеч бир театр саҳнаси идеалларимиздан узоқ бўлган ғоясиз асарларга ўрин бермаслиги керак.

Баъзи ёшларимиз бўлса хаёлига келган ҳодисаларни ёзишдан тап тортмаяптилар. Ёш ёзувчи Салоҳиддин Сирожиддиновнинг «Маржон» ҳикоясини олиб кўрайлик. Онасининг нопоклигини фош қилган фарзандларини муаллиф меҳр билан тасвирлайди. Ҳаётда балки шундай ҳодиса учрар. Аммо уни типиклаштириш шартмикин?! Ўз фарзандларининг истиқболини ўйлаб ҳаётнинг ҳамма лаззатларидан воз кечган фидойи оналаримиз озми?! Ёш ёзувчи нима учун фидойи оналарни улуғлаши мумкин эмас. Нима учун ҳаётда онда-сонда учраб турадиган воқеани ҳикоя учун танлаб олди?

Айрим ёшларнинг асарларини ўқиганимизда, улар гарчи талантли бўлсалар-да, ҳали ҳаётни яхши билмасликлари яққол кўзга ташланиб қолади.

Мана бир мисол: Станислав Кулиш бошловчи ижодкор эмас. Унинг қаламига мансуб бўлган «Кўнгилхуш сайил» («Увеселительная прогулка») қиссасига ёшлар ҳаёти асос қилиб олинган. Молпарастлик, маънавий тубанлик, ахлоқий масъулиятсизлик — ёзувчи ўз диққат-эътибори марказига шу масалаларни қўймоқчи бўлган. Ёзувчи маънавий қолоқликни қаттиқ қораламоғи, шундай одамлар устидан ўз ҳукмини чиқармоғи керак эди. Асарда биз бундай ҳукмни учратмаймиз. Айтилмоқчи бўлган фикрнинг ноаниқлиги қиссанинг бадиий жиҳатдан нотўғри тузилишига олиб келган. Жиддий муаммолар билан шуғулланувчи жиддий адабиёт ўз қонунлари билан яшайди. Юзакилик, масалага ўйламай-нетмай ёндашиб воқеликни бузиб кўрсатувчи асар бизга ётдир.

Адабиётимиз учун энг хавфлиси ғоясизликдир. Умумхалқ ардоғи билан қуршаб олинган бадиий адабиётимизда ғоясиз асарларга мутлақо йўл қўйиб бўлмайди. Мамадали Маҳмудовнинг «Ўлмас қоялар» романида йўл қўйилган камчиликлар ўз вақтида газетамизда ўринли танқид қилинган эди. Унда тарихий кечмиш шарт-шароитлари реалистик тасвирланмаганлиги, ўтмиш ҳодисаларига ёндашишда айрим чалкашликларга йўл қўйилганлиги, асар қаҳрамонлари қайси табақа, қайси ижтимоий гуруҳ вакиллари эканини билиб олиш қийинлиги айтиб ўтилган эди. Аммо роман ҳалигача қадар қайта ишланганн йўқ.

Адабиётимизда бадиий прозанинг тематикаси бой ва ранг-барангдир. Ўзбек адабиётида атеистик мавзу азалдан ижодкорларнинг эътиборида бўлган. Ўзбек демократ шоири Муқимийнинг ажойиб сатирик асарлари шариат пешволарининг ҳақиқий башарасини фош қилиб, улар ниқобини шафқатсиз юлиб ташлаган эди. Революционер шоир Ҳамза ижодида бу мавзу янада ривожлантирилди. Илмий-атеистик тематика атоқли адибларимиз Ғафур Ғулом ва Абдулла Қаҳҳор ижодидан кенг ўрин олган эди. Лекин нима учундир ҳозирги ёзувчилар ижодида бу мавзу сусайиб кетди. Нега энди ҳозир ёзувчиларимиз бу мавзуни ёритишдан чўчийдиган бўлиб қолишди? Ахир, идеологик кураш тобора кескинлашиб бораётган ҳозирги пайтда шу мавзуда кенг кўламли, дадил ва теран асарлар яратиш ёзувчиларимизнинг муқаддас бурчи эмасми? Тўғри, адабиётимизда бу мавзу йўқолиб кетди деёлмаймиз. Чунончи Тоғай Мурод «Ойдинда юрган одамлар» қиссасини яратди. Адабий жамоатчилик бу асар ҳақида ўз вақтида тегишли фикрини билдирди. Ёзувчи сўздагина эмас, амалда ҳам виждон амри билан иш кўриши, ўзининг барча интилишларида совет турмуш тарзининг энг яхши анъаналари учун кураш олиб бориши зарурлигини яхши билиб олиши керак. Эски урф-одатларга муккасидан берилиб кетган, янгиликларни тан олмайдиган, янгилик руҳи билан яшамайдиган, бидъатга берилган кишилар ҳали ҳам йўқ эмас. Маълумки, диний ақидалар жаҳолатни, қолоқликни тарғиб қилади.

Шеъриятимизда жиддий сифат ўзгаришлари рўй бераётганини эътироф этмоқ қувончлидир. Шеъриятимиз ёшлар ҳисобига янги қудрат, шиддат касб этди. Гражданлик оҳанглари баланд пардаларда куйланмоқда. Шоирларимиз Бутуниттифоқ минбаридан шеър ўқимоқда. Афсуски, юксак ғоявий мазмунга эга бўлган шеърлар қаторида баъзан майда, мазмунан хира, мавҳум шеърлар ҳам учраб туради. Мана, ёш шоир Рауф Парфининг қаламига мансуб бўлган «Мен ёлғизман, ғулув, ҳаяжон» шеъридан олинган сатрлар:

«Ҳасрат кўксимга қуюлар,
Кўз ўнгимда бу ёруғ жаҳон
Мунгли кўшиқ каби туюлар...
Атиргулнинг қўллари синган.
Ёмғир ёғар, оғрир чуқур из.
Ҳаяжоннинг тили кесилган
Мен ёлғизман. Овозим ёлғиз».

Бу ниманинг оқибати? Нега истеъдодли шоир умидсизликка тушиб қолди экан? Ҳаққоний таҳлилдан узоқлашиб, зўр бериб бир-бирини мақташлар, ҳаддан ташқари юқори баҳо беришлар оқибати эмасмикан.

Бундай мақтовлар ҳатто истеъдодли санъаткорлар ижодига ҳам зарар келтиради. Шеъриятимизнинг етук намояндаларидан бири Шукрулло «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасида эълон қилинган «Аср баҳси» поэмасида фан-техника революциясининг буюк ютуқларига лоқайд қарайди, ўтмишни, «ариққа нонни оқизоқ қилиб еган» даврларни қўмсайди. Социал тараққиёт тез суръатлар билан ривожланаётган, фан-техника революцияси бутун экономикамиз юксалишининг асосий омили эканлигини наҳотки муаллиф билмаса?

Кези келганда адабий танқидчилигимиз ҳақида баъзи мулоҳазаларни билдирмоқчимиз. «Танқидчиликнинг бурчи, — дейилади КПСС Марказий Комитетининг «Адабий-бадиий танқидчилик ҳақида»ги қарорида, — ҳозирги замон бадиий жараёнидаги ҳодисаларни, тенденцияларни ва қонуниятларни чуқур таҳлил этиб беришдан, ленинча партиявийлик ва халқчиллик принципларининг мустаҳкамланишига ҳар тарафлама кўмаклашишдан, совет санъатининг юксак ғоявий-эстетик савияси учун курашишдан, буржуа мафкурасига қарши изчил кураш олиб боришдан иборат».

Масалага шу позициядан туриб ёндашганда адабиётимиз жонкуярлари бўлмиш танқидчилар шаънига жиддий эътирозлар билдиришга тўғри келади. Бизда баъзи танқидчилар фақат ўзлари танлаб олган ёзувчилар ҳақида фикр юритадилар. Айрим танқидчилар эса жиддий ижодий изланиш, чуқур тадқиқот ишлари олиб бориш ўрнига вақтли матбуотда илгари эълон қилинган адабий-танқидий мақолаларни тўплаб уларни қайчилайдилар-да, ўзларининг оригинал, ижод маҳсули сифатида кўрсатишга ҳаракат қиладилар.

Баъзан эса танқидчилигимиз адабий жамоатчилик, минг-минглаб ўқувчилар томонидан аллақачон эътироф этилган асарлар ҳақида, улардаги образлар халқ оммасининг севимли қаҳрамонларига, аниқроғи идеалларига айланиб қолган персонажлар ҳақида ўринсиз фикрлар айтиб, ўқувчиларнинг эътиқодига салбий таъсир кўрсатмоқдалар.

Ривожланган социализмнинг мукаммаллашиши жараёнида фаол иштирок этиш ҳар бир ёзувчининг бош вазифаси бўлиши керак. Филология фанлари кандидати Аҳмад Алиевнинг «Адабий мерос ва замонавийлик» китоби асосан 20-йиллар адабиётига бағишланган. Маданий меросни танқидий ўрганиш ва ўзлаштиришда ленинча кўрсатмага амал қилиш керак. Муаллиф эса ўша давр ёзувчиларининг (Фитрат ва Чўлпон) ижодига бир ёқлама баҳо берган. Автор ўз китобида кўпроқ уларнинг ижобий томонларини очишга, хизматларини бўрттириб кўрсатишга ҳаракат қилади. Бу ерда гап жанрда, мавзуда эмас. Бу ерда гап ёзувчининг ғоявий замини ва дунёқарашидадир.

Адабий танқид партиянинг адабиёт ва санъат масалаларидаги йўлини изчил ўтказиб, талабчанликни чуқур одоб билан, талантга нисбатан эҳтиёткорона муносабат билан қўшиб олиб боришга даъват этилган. КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленумида таъкидланганидек, «Танқиднинг бурчи — жамиятимизга, идеологиямизга ёт фикрлар баён этилган, тарихий ҳақиқатдан чекинишга йўл қўйилган ишларга аниқ, партиявий баҳо беришдан иборат. Танқид бадиий жиҳатдан заиф, туссиз асарларга нисбатан ҳам юзхотирчилик қилолмайди».

Маълумки, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми сафларимиздаги соғлом танқид ва ўз-ўзини танқид муҳитини кучайтирди. Мазкур пленум партия турмушининг ҳаётий ленинча ақидаларидан келиб чиқиб, мавжуд хатоларни тезда тузатиш, экономикамиз тараққиётига ғов бўлаётган қийинчиликларни, партия, совет, хўжалик ва жамоатчилик, ижодий органлар томонидан йўл қўйилган камчиликларни журъат билан бартараф этишнинг аниқ ва тўғри йўлларини кўрсатиб берди. Бу эса ўз навбатида адабиёт ва санъатнинг ривожланишига сезиларли таъсир кўрсатади, бадиий баркамол, гражданлик эҳтироси билан йўғрилган янги асарларнинг вужудга келишига имкон яратади, албатта.

Яқинда Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ илмий-амалий конференциясида меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда кўпмиллатли совет адабиётининг роли ва конкрет вазифалари кенг таҳлил этиб берилди. Марксча-ленинча дунёқарашни, юксак гражданликни, социалистик Ватан учун фахрланиш туйғусини шакллантиришда, халқ турмушини янги маънавий дурдоналар билан бойитишда ижодкор зиёлиларнинг хизмати жуда катта эканлиги таъкидланди.

Ёзувчи ҳақиқат учун курашувчи, эзгулик жарчисидир. Адабиёт эса ҳаёт кўзгуси. Партия ва ҳукуматимизнинг шиори мана шундай. Ёзувчиларимиз КПСС XXVI съездининг, партия Марказий Комитети шундан кейинги Пленумларининг қарорларини актив амалга ошираётган бунёдкор халқимизга маънавий ёрдам беришга даъват этилгандир. «Халқ қаҳрамонлигини, жасоратини, меҳнатини тараннум этиш ёзувчилар учун ҳам фарз, ҳам қарз», деган эди буюк ёзувчи Михаил Шолохов. Ишончимиз комилки, коммунистик идеаллар тантанаси учун курашаётган адабиётимиз намояндалари давримизга муносиб асарлар яратадилар, замондошларимизнинг қаҳрамонона образларини тўлақонли ёритишда қўлларидан келган ҳамма ишни қиладилар.

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

◆ ВАЪДАГА ВАФО

Тахиатош ГРЭСининг энергетиклари юбилей йили социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажардилар. Ваъдага биноан улар топшириққа қўшимча кўплаб электр энергияси ҳосил қилдилар. Ҳосил қилинган энергия Қорақалпоғистон, Хоразм ва Тошовуз областларидан иборат бутун бир регион учун икки кунга етади. Бунда 100 тоннадан кўп шартли ёқилғи, 2 миллион киловатт соат энергия тежалди. Социалистик мусобақада станциянинг ветеранлари, — слесарлар Р. Нурумбетов, А. Климов, В. Ивлевлар пешқадамлик қилиб, корхона бўйича беш йиллик топшириқларини биринчи бўлиб адо этдилар.

◆ ҚУВВАТ ОРТДИ

Навоий сут заводининг коллективи Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб ҳамда юбилей йилини муносиб нишонлаш мақсадида зарбдорларча меҳнат қилиб маҳсулотини анча кўпайтирди. Корхонанинг қуввати қарийб учдан бир ҳисса ортди. Ишлаб чиқаришни тўхтатмаган ҳолда корхонани реконструкция қилиш натижасида ана шундай ютуққа эришилди. Пакетланган кефир, қаймоқ чиқарувчи қўшимча линиялар ўрнатилди. Қаймоқ қадоқлайдиган автоматлар ишга туширилди. Бундан ташқари корхонада мороженое ишлаб чиқариш цехи очилди.

◆ ТЕЗ ВА ПУХТА

Ангрендаги «Узбекшахтострой» трестида уй-жой ва жамоат бинолари томини ёпишнинг янги технологияси жорий этилди. Эндиликда илгари қўллаб келинган рубероид ўрнига махсус йўл битуми билан асбест қоришмаси ишлатилмоқда. Бундай аралашманинг ишлатилиши биноларни қор ва ёмғирдан пухта асрайди. Бундан ташқари янги усул билан том ёпишда меҳнат сарфи анча камаяди ва арзонга тушади.

ЧОРВАЧИЛИК—ЗАРБДОР ФРОНТ

ЧОРВА ҚИШЛОВИ— ЖИДДИЙ СИНОВ!

✦ ЯЙЛОВ БАҲОДИРЛАРИ ВА ФЕРМА ХОДИМЛАРИ! ШУ АЁЗЛИ КУНЛАРДА ҲАМ ЧОРВА МОЛЛАРИНИ ЯХШИ АСРАБ, СИФАТЛИ, МЎЛ-КЎЛ ОЗУҚА БИЛАН ТАЪМИНЛАЙЛИК. ОЗУҚА РАЦИОНИГА ҚАТЪИЙ АМАЛ ҚИЛАЙЛИК!

✦ ҲАР БИР ҚЎЙ, ТЎҚЛИ ЭЪТИБОРГА БЎЛСИН, АЙНИҚСА СОВЛИҚЛАРНИ ЭҲТИЁТЛАЙЛИК. УЛАР КУЧАЙТИРИЛГАН РАЦИОН АСОСИДА ОЗИҚЛАНТИРИЛСИН!

✦ МАИШИЙ ХИЗМАТ ВА САВДО ХОДИМЛАРИ! ЯЙЛОВЛАРДА ВА ФЕРМАЛАРДА ФИДОКОРОНА МЕҲНАТ ҚИЛАЁТГАН ЧОРВА ЖОНКУЯРЛАРИГА НАМУНАЛИ ХИЗМАТ КЎРСАТАЙЛИК!

Жиззах области. Зомин районидаги «Зомин» совхози чорвадорлари шу аёзли кунларда фидокорона меҳнат қилишяпти. Сут соғувчилар, молбоқарлар ўзаро мусобақа боғлашган. Меҳнат беллашувида ёш чорвадор Бувинор Йўлдошева ғолиблик қиляпти. У ўз боқимидаги 26 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 3 минг килограммдан сут соғиб олиш мажбуриятини бажариш арафасида. Суратда: «оқ чашма» соҳибаси Бувинор Йўлдошева.

Ж. Тўраев фотоси.

БАЙРОҚДОР ХЎЖАЛИКЛАРДА

Чўл лавҳалари

ҚИШЛОВНИНГ БИР КУНИ

Туни билан қор ёғиб чиқди. Яйловлар оппоқ момиқ кўрпа тагида қолди. Изғирин кучайиб кўз очирмай қўйди. Чалабой ака туни билан уй ва қўра ўртасида танда қўйиб қаттиқ ҳориган экан. Мелиқулга қўйлардан хабар олиб туришни тайинлаб, ўзи кўрпачага омонатгина чўзилди. Аммо ҳали кўзи илинганича ҳам йўқ эди — ташқарида машинанинг гуриллаган овозидан уйқуси ўчиб кетди. Сўнг кимнингдир Мелиқулдан «Отанг қани?» деб сўрагани ва унинг жавобини ҳам кутмай «Қани, қўрага юр-чи» дегани эшитилди. Чалабой эшикдан чиққанида Мелиқул билан зоотехник Маҳмуджон Исматов қўрада уймалашиб юришарди. Маҳмуджон ҳам туни билан юриб чиққанга ўхшайди. Юзлари салқиб, кўзлари қизариб кетибди, қув-қув йўталади. У бош чўпонга кўзи тушгач:

— Қалайсизлар? — деб сўради-да, сўнг гапида давом этди.— Кеча тунда изғирин бошланиб, қор учқунлаши билан директор ҳамма мутахассисларни тўплаб, отарларга бўлиб ташлади. Туни билан яйловма-яйлов кезиб чиқдик.

Чалабой ака кўпни кўрган, тажрибали чўпон эди. Мана шундай қорли-қировли кунларда қўйларни қандай асраш кераклигини жуда яхши билади. Маҳмуджон у билан қўрага кириб, қўйларни оралаб кўрди-да, унинг ишидан кўнгли тўлди. Қўйхона тоза қилиб супурилган ва қуруқ эди. Мелиқул паншахага санчилган хашакни расамади билан охурларга солиб чиқди.

— Холиёр қаерда? — Чалабой ака Мелиқулдан сўради. Унинг овозида ўғлининг ишидан қониқиш оҳанги сезилиб турарди.

— Сув иситяпти, қўйларга сувни илитиб бермасам бўлмайди, деяпти.

Чалабой ака иккала ўғлининг ҳам ишидан мамнун эди. Чўпон деган бошқаларнинг топшириғини кутмай, ўз билгича иш қилиши керак. Чунки қўй жуда ҳам нозик бўлади. Шундай кезда озроқ бепарволик қилинса дарров касалланиб, нобуд бўлиши мумкин.

Аслида, Чалабой ака нима ишга қўл урмасин мана шу фарзандлари билан маслаҳатлашиб, гапни бир ерга қўйганидан кейингина амалга оширади. Бу йил отарини катталаштириб, қўйлар сонини 831 бошга етказганида ҳам шу ўғилларига ишонган эди. Фарзандлари ҳам ота ишончини тўла оқлашди. Қўйларни семиз қилиб боқиб, ҳар юз бош совлиқдан 150 тадан қўзи олишга муваффақ бўлишди.

— Катта арава юрган йўлдан кичиги ҳам юраркан, — Чалабой Раҳимов Маҳмуджонни ўтовга бошлаб кираркан, ташқарида бошлаган гапини давом эттирди. — Мелиқул билан Холиёрга қараб, укалари ҳам қўйчивонликнинг ҳадисини олиб қолишди. Ўзингизга маълум, бизда ўғил ва қизлар 12 нафарга етди. Ҳар бирининг эса ўзига яраша орзу-ҳаваси бор.

Уй этагидаги печь устида чой биқирлай бошлади. Ташқарида эса осмон ҳамон қор эларди...

* * *

Гарчи қўйларини қўраларга қамаб, кўнгли жойига тушган бўлса ҳам, Алпомиш ўтовда ҳотиржам ўтиролмади. У дам ташқарига чиқиб, ерга оппоқ ундай ёғилаётган қор пардасига тикилар, дам узоқ-узоқларга қулоқ тутиб ниманидир эшитмоқчи бўларди. Ҳатто бир-икки марта бир чақирим наридаги Яйдоқ тепагача бориб келди.

У эрта билан ўғли Донабойни Катта адирга қўшнилардан хабар олиб келгани жўнатганди. «Бориб кел-чи, қийналиб қолишмадимикан, бирор ёрдам кераксмикан?» деб унга тайинлаганди.

Ўн-ўн икки чақирим наридаги Катта адир ширин суви, қуюқ пичани билан Абдуҳамид яйловидаги чўпонлар орасида машҳур эди. Куни кеча хўжалик дирекциясининг топшириғи билан Раҳматжон Норбўтаев 520 бош қўйини ҳайдаб, шу ерга кўчиб келганди. Ҳали дурустроқ жойлашиб улгурмасданоқ ҳавонинг авзойи бузилиб, гуппа-гуппа қор ташлаб ўтирибди. У ерда қўйнинг емиши мўллигини, Жўра Ғаффоров бошлиқ ўт ўрувчилар бригадаси куз бўйи пичаннинг сархилини ўриб, Катта адирга ғарамлаб кетганини, қўралар ҳам яхшилаб ремонт қилиб қўйилганини Алпомиш Аминов яхши биларди.

Шундай бўлса ҳам ён қўшни — жон қўшни деган гап бор. Бунинг устига Раҳматжон билан ёшликдан бирга ўсган, чўпонлик таёғини ҳам бир вақтда оталаридан қабул қилиб олиб, ҳар йили яйловга бирга кўчишарди. Боз устига икки дўст ҳар йили ҳам бир-бирини мусобақага чақириб, куч синашишни канда қилишмасди. Бу йил Алпомишнинг бахти чопиб, ҳар юз бош совлиқдан 152 тадан қўзи олиб, улоқни олиб кетди. Қўйлари ҳам кўпайиб, 667 бошга етди. Мукофотга олган 28 та қўзини хўжалик директори Турди Мамадиёровнинг ўзи кўпчиликнинг ўртасида унинг қўлини қайта-қайта қисиб топширганди. Раҳматжон Норбўтаев ўшанда дўстига тан бериб, «Гарчи сендан 12 тадан кам қўзи олган бўлсам ҳам, уларнинг ҳаммасини ўстиришга қолдираман, отаримни сеникига тенглаштираман, кейин келгуси йилда кўрамиз, ким кимнинг курагини ерга теккизаркан», деганди. У сўзининг устидан чиқиб, қўйларини 520 бошга етказди. Қуш тинса тиндики, Раҳматжон билан унинг қанотига кириб қолган ўғиллари Зиёдулла ва Равшанжонлар тиним билишмади. Қўйларини яхшилаб боқиб, қишга жунидан тортса мой томадиган қилиб олиб киришди. Аммо ҳар қанча жиққа мой бўлгани билан бу қўйлар йўл юриб, Катта адирга ҳориб-чарчаб келганди. Айниқса, бўғоз совлиқларга қийин бўлди. Агар, эҳтиёт қилинмаса охири вой бўлиши ҳеч гапмас. Мана шуларни ўйлаб, Алпомиш Раҳматжоннинг ёнига Донабойни юборганди.

...Аввал узоқ-узоқлардан от туёқларининг дупирлагани эшитилди. Сўнг уст-боши оқариб, қорбобога ўхшаб қолган Донабой қор пардасини ёриб чиқиб келди. Отасининг кигиз ўтов олдида пўстинига ўралганича кутиб турганини кўрди-да, отдан енгил сакраб тушиб, уст-бошини қоққанича ичкарига кирди.

— Ҳаммаси омон-эсон, яхши жойлашиб олишибди. Салом айтишди, — деди у бозиллаб турган печкага қизариб кетган қўлларини тутаркан.

Ана шундан кейингина Алпомиш енгил тин олди...

* * *

Қишлоққа сездирмай тун кириб келди. Уйлар мўрисидан чиқаётган тутун янада қуюқлашди. Совуқ қаҳрига забтига олди. Идорада эса иш ҳамон давом этарди. Турди Мамадиёровнинг хонасида ўтиргани бўш курси топилмайди. Директор икки кун олдин яйловларга чиқиб кетган ҳамма мутахассисларни тўплаб, кўрган-кечирганларини суриштиряпти. Кишиларнинг сўзидан яйловдаги аҳвол аста-секин ойдинлаша борди. Гарчи қор қалин тушган бўлса ҳам қўйлар тўқ ва иссиқ асралмоқда эди. Иш шундай борса, бирорта мол эт ташламайди. Яхшиямки Турди Мамадиёров ёз ва кузнинг ҳар бир иссиқ кунидан иложи борича унумли фойдаланиб қолиш, бир боғлам бўлса ҳам пичанни кўпроқ йиғиб, ғарамга бостириш учун ўзига ҳам, бошқаларга ҳам қаттиққўллик қилган экан. Шу туфайли иссиқ кунларда ҳар бир отарнинг қошида битта-биттадан ғарам қад кўтарди.

Ҳа, ҳар бир тутам пичанни эҳтиёт қилиб, расамади билан сарфламаса бўлмайди. Чунки қишлов энди бошланяпти. «Йилт» этиб баҳор келгунича эса, эҳ-ҳе, яна неча кун, неча ойлар бор. Хўжалик эса Қашқадарёда энг катта ва энг сермол хўжаликлардан бири ҳисобланади. Бир этаги Сурхондарёгача чўзилган Абдуҳамид яйловларида заводнинг 56 отарга бўлинган 65 мингдан кўпроқ қўйи ёйилиб юрибди. Қўзиларнинг ўзи 19 минг бошни ташкил қилади. Наслчилик заводи бу йил ҳар юз бош совлиқдан 121 тадан қўзи олиб, область хўжаликлари орасида энг юқори кўрсаткичга эришди. Ўстиришга эса планда белгиланган 11,4 минг ўрнига салкам 20 минг қўзи қолдирилиб, бирортаси чиқимга чиқарилмади. Давлатга 74 тонна жун, 22,8 минг дона юқори сифатли ҳаворанг қоракўл терилари топширилиб, план анча ошириб бажарилди. Даромад ҳам шунга яраша, яъни 2,9 миллион сўмдан кўпроқ бўлди.

Завод чорва қишловига ҳам пухта тайёргарлик билан кирди. Барча қўра ва қўтонлар ремонтдан чиқарилиб, қўйларнинг иссиқ ва тўқ қишловини таъминлаш учун ҳамма имкониятлар яратилди. Чўпонлар иссиқ кийим, озиқ-овқат билан етарли таъминландилар. Кўпчилик ўтовларга электр ўтказилди. Социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун ўтказилган республика социалистик мусобақасида юксак кўрсаткичларга эришгани учун Ғузор районидаги «Ғузор» давлат наслчилик заводи яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг эсдалик Қизил байроғи ва диплом билан мукофотланди.

...Ишлаб чиқариш кенгаши ҳамон давом этарди. Яйловлардаги аҳвол, чўпонларнинг талаб ва эҳтиёжлари синчковлик билан муҳокама қилиниб, зарур тадбирлар белгиланди. Мутахассисларнинг моллар қўлда боқилаётган ҳозирги кунда ҳар бир қўйга кунига камида икки килограмм пичан ва ярим килограммдан аралаш озуқа берилиши, қўйхоналар тоза ва иссиқ сақланиши, айниқса совлиқлар алоҳида парвариш қилиниши зарур деган тавсияси чўпонлар амал қиладиган кундалик иш вазифаси қилиб қўйилди. Аёзли кунларда ҳар бир чўпонга ёрдам учун идора ходимлари, мутахассислар ва бошқа ишларда ишлаётган кишилардан қўшимча ишчи кучлари юбориш қатъий қилиб қўйилди.

...Хўжаликда қишловнинг яна бир куни ўтмоқда эди.

М. КАРОМОВ,
Р. ТУРСУНОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

МУХБИРИМИЗ БОНГ УРАДИ

ФАБРИКА МУАММОЛАРИ

РЕСПУБЛИКА ПАРРАНДАЧИЛИК САНОАТИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ ҲАМДА ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИ МИНИСТРЛИГИ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ҳеч ақл бовар қилмайди. Наҳотки, Бухоро паррандачилик фабрикасидек йирик бир хўжалик шу қадар ночор аҳволга тушиб қолса.

— Таажжубланарли ери йўқ, — сўзимизни чўрт кесди фабриканинг янги директори Саиджон Наразуллаев. — Ҳозирги аҳволимиз ҳатто сизлар ўйлагандан ҳам баттарроқ. Кўриб турибсизлар, қиш қаттиқ келяпти. Цехларимизда 611 мингдан зиёд парранда бор. Шундан 165 минг 200 таси тухумлайдиган товуқлар. Ҳар куни аҳолига ўртача 85-90 минг дона тухум, 2—2,5 тоннадан парҳез гўшт етказиб беришимиз керак. Афсус, кунлик ишлаб чиқариш графикларини бажаришнинг сира имконияти йўқ.

— Паррандахоналар қандай иситиляпти?

— Агар, — деди директор овозини пастлаб, — қандай иситаётганимизни газетага ёзадиган бўлсангиз бизни бу имкониятдан ҳам маҳрум этишлари ҳеч гапмас. Негаки, қоидага хилоф равишда цехларни газ ва электр энергияси билан баҳолиқудрат илитиб турибмиз. Тўғри, кўрилаётган бу чорамиз биринчидан узоққа бормайди, иккинчидан корхонамиз учун жуда қимматга тушади. Лекин шундан ўзга илож йўқ.

Директорнинг аянчли ҳикоясига ишонқирамай тургандик, шу пайт кабинет эшигини шахт билан очиб бош зоотехник Шавкат Давронов кириб келди. «Ўртоқ директор, — деди у нафасини аранг ростлаб, — кечирасиз, яна бир хунук хабар. Газ босими икки баравар камайиб қолди. Бунинг устига трансформатордан ишкал чиқиб, иккинчи зонадаги цехларнинг вентиляторлари ҳам тўхтади».

— Энергетикларни олиб зудлик билан трансформаторларни ишга солинг. Паррандабоқар операторларга ёрдамчилар ажратинг. Ҳозир мен газ масаласини ҳал қиламан.

Кўриниб турибдики, мавжуд камчиликни бартараф этиб, қолоқ фабрикани оёққа турғазиш, ишчилар қалбига йўл топиб катта коллективни ана шу ягона мақсад сари отлантириш — корхонани яқинда қабул қилиб иш бошлаган янги раҳбарлардан қатъийлик, принципиаллик, ташкилотчилик ва тажриба талаб этади. Аммо, фабрикадаги аҳволни чинакамига яхшилаш учун фақат директорнинг ташкилотчилиги кифоя қилмайди. Фабрика ёрдамга муҳтож. Ишдан чиққан коммунал хўжаликни, аввало, иссиқлик энергияси, сув таъминоти тармоқларини ҳамда ҳар хил чиқит ва оқавалардан тозалаш иншоотларини капитал ремонт қилиб, ишга солишда республика Паррандачилик саноати давлат комитетининг бевосита ва шошилинч ёрдами керак.

Шу ўринда ҳақли бир савол туғилади! Наҳотки, қишловга тайёргарлик кўрилмаган. Фабрикадаги ҳақиқий аҳвол наҳотки энди маълум бўлган бўлса? Жавобгар кишилар қаёққа қарашган ва нима билан шуғулланган эканлар? Маҳаллий партия, совет ташкилотлари, халқ контроли ва ревизия органлари фабрикадаги хўжасизлик, интизомсизлик ҳамда эътиборсизлик иллатларини нега ўз вақтида очиб ташлашмади?

— Фабрикамизнинг аҳволи ҳаммаға беш қўлдек аён эди, — таъкидлайди ишчилар. — Узоққа бормайлик. Ўтган йилнинг ўзида давлатга 8 миллион дона тухум кам сотилди. Фақат шунинг ўзидан кўрган зараримиз қарийб 1 миллион сўмни ташкил этади. Шарт-шароит ёмонлигидан ҳар йили ўртача 250-260 минг жўжа нормадагидан ошиқча нобуд бўляпти. Корхонамиз фойда ўрнига нуқул зарар кўриб, давлатдан қарздорлиги йилдан йилга кўпайиб боряпти. Шу йилнинг ўтган ўн бир ойлик иш якунларимиз ҳам яхши эмас. Бир товуқдан пландаги 168 дона ўрнига зўрға 146 тадан тухум олдик.

Бу кўргиликлар ҳаммаси собиқ директор М. Аҳмедовнинг манманлик, ўзбилармонлик билан иш тутганлиги туфайлидир. Ишчилар неча марталаб: «Ҳой директор, кўзингизни каттароқ очинг, қуруқдан қуруқ корпусларни қаққайтариб, зўрма-зўраки жўжа боқиш билан фабрикани икки баравар кенгайтирдим, деб бекор мақтаниб юрибсиз. Қуруқ савлатига ишонманг. Паррандахона бўлгач, унга водопровод, электр энергия, ахлат тозалагич механизмлар, қишда иссиқлик, ёзда салқинлик керак. Бизда улар йўқ. Фабрика бино бўлгандан буён ахлатни коллекторга оқизиб, атроф-муҳитни ифлослантирганимиз учун тўлаган жарималаримиз бир туяга юк бўлади. Бу феълингиздан қайтинг!» — деб маслаҳат беришди. Аммо М. Аҳмедов бир вақтлар «Узптицепром»-дек йирик ташкилотга бошлиқ бўлганлигини рўкач қилиб коллектив насиҳатини назар-писанд қилмади. Оқибатда фабрикани қолоқлик ботқоғига судраб, ўзи эса мансаб курсисидан қулаб тушди.

Энди фабрикадаги ремонт ва реконструкция ишларини ўз зиммасига олган бош пудратчи — республика Қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли «Бухараоблсельстрой» трестининг бошқарувчиси А. Маҳмудов адресига икки оғиз сўз. Трест томонидан фабрикада нимаики қурилган бўлса ҳаммаси чала, ўлда-жўлда. Фойдаланишга топширилгандан буён бир кун ҳам ёлчитиб ишламаган, ҳозир бетон ҳовузлари ўпирилиб, ускуналари занглаб, чириб ётган йирик тозалаш иншооти ҳам, цехларни иситадиган қозонхона ҳам мендан кетгунча эгасига етгунча қабилида қурилган.

Ҳозир трест қурувчилари юз мингта товуққа мўлжалланган биринчи наслли паррандачилик репродуктори комплекси қурилишини 1983 йилдан буён давом эттириб келишяпти.

— Шартнома бўйича комплексни 1985 йилда фойдаланишга топшириш кўзда тутилган эди, — дейди фабрика бош зоотехниги Ш. Давронов. — Бунинг учун 9,5 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш лозим. Бироқ Нутфулла Ҳусенов, Ҳалим Набиевлар прораблик қилаётган ушбу объект қурилишида шу кунга қадар зўрға 2 миллион сўмлик иш бажарилибди, холос.

Фабрикага қачон иссиқлик келади. Қачон сув йўллари тузалади? Канализация, тозалаш иншооти ишлайдими, йўқми? Бу жумбоқларни ҳал этиш вақти аллақачон келган.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Чет элларда

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

К. У. ЧЕРНЕНКОНИНГ КИТОБИ БОЛГАРИЯДА НАШР ЭТИЛИШИГА ДОИР

СОФИЯ, 21 декабрь. (ТАСС). Илгари хабар қилинганидек, Болгарияда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. У. Черненко танланган нутқлари ва мақолалари тўплами — «Халқ билан партия якдил» номли китоб болгар тилида кўп нусхада босиб чиқарилган эди.

Бу ерда китоб билан таништириш маросимида мамлакатнинг партия ва давлат раҳбарлари, жамоатчилик вакиллари, фан ва маданият арбоблари ҳозир бўлдилар.

БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари М. Балев сўзга чиқиб К. У. Черненко асарлари тўплами БХРда нашр этилганлиги катта сиёсий воқеа эканлигини таъкидлади. Билим, тажриба, донолик ва илҳом манбаи бўлган шу китобда КПСС билан совет халқининг КПСС съездлари қарорларини бажариш борасидаги куч-ғайратлари ёрқин ва ҳар томонлама кўрсатиб берилган, совет экономикасини ривожлантиришнинг барқарор суръатлари, мамлакатнинг мудофаа қудрати мустаҳкамланаётганлиги, меҳнаткашларнинг турмуш даражаси муттасил ошиб бораётганлиги, тинчлик ва хавфсизлик учун, термоядро уруши хавфини бартараф этиш учун курашда Совет Иттифоқининг роли акс эттирилган.

Бугунги мураккаб халқаро вазиятда, деди М. Балев, Совет Иттифоқи тинчликнинг бош омилидир. Тинчлик учун кураш илҳомчиси, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненко Совет Иттифоқи жўшқин фаолиятининг марказида турибди.

Ўз ғояларининг ва тажрибасининг бойлиги жиҳатидан китоб абадий ҳамда бузилмас болгар — совет дўстлигини янада мустаҳкамлашга кўмаклашади. К. У. Черненконинг болгар китобхонларига мурожаатномаси мамлакатда зўр эътибор билан кутиб олинди. Тўплам ана шу мурожаатнома билан бошланади.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ВИЗИТИ ТУГАДИ

ЛОНДОН. (ТАСС). Британия ҳукумати номидан СССР Олий Совети делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари, СССР Олий Совети Иттифоқ Совети Ташқи ишлар комиссиясининг раиси М. С. Горбачев шарафига «Ланкастер-Хаус»да якунловчи зиёфат берилди. Делегация Буюк Британия парламентининг таклифига биноан расмий визит билан бу ерда турибди.

Савдо министри П. Чэннон Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни табриклаб, Совет делегациясининг Буюк Британияга қилган расмий визитига катта аҳамият берилаётганини уқтириб ўтди.

Бу йил, деди у, Буюк Британия билан Совет Иттифоқи ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилганлигининг 60 йиллиги нишонланди. Шу вақт мобайнида ўзаро савдо-сотиқ муносабатлари Англия — Совет иқтисодий ҳамкорлигини ривожлантиришнинг асосини ташкил этиб келди.

Кейинги йилларда икки томонлама савдо-сотиқ ҳажми кўнгилдагидек суръатлар билан ортиб бормаганлигидан министр таассуф билдирди. Бу йўлда биз ҳали кўп иш қилишимиз керак, деди у.

Совет делегацияси, деди М. С. Горбачев, Британия парламентининг аъзолари билан фойдали учрашувлар ўтказди. Бош министр М. Тэтчер билан батафсил суҳбатлашилди. Бизнинг визитимиз айни шу суҳбатдан бошланганини юксак қадрлаймиз. Шу кунларда иккала томон бир бири билан шунчаки танишибгина қолмай, шу билан бирга дунёда содир бўлаётган воқеалар, Совет — Англия муносабатларининг ҳолати ва истиқболлари хусусидаги фикрларни таққослаш имкониятини ҳам олдилар, деб ўйлайман.

Бир қанча масалалар хусусидаги фикрлар аввалгидек бир-биридан фарқ қилади. Айни вақтда кўпгина муҳим проблемалар хусусидаги нуқтаи назарлар бир-бирига мувофиқ ҳам келди. Ҳозирги мураккаб ва хатарли халқаро вазиятдан ялпи хавотирликни, кескинликни юмшатиш, ядро уруши хавфини тугатиш йўлларини қидириш зарурлигини англашни мен биринчи ўринга қўйган бўлур эдим.

Биз Ғарб билан Шарқ ўртасида мулоқот тарафдоримиз, музокаралар тарафдоримиз, аммо илгари бўлганидек, қурол-яроғларни, шу жумладан, ракета-ядро қуролларини кўпайтириш учун ниқоб бўлиб қолмайдиган музокараларнинг тарафдоримиз. Биз тенг ҳуқуқлилик, ўзаро манфаатларни эътиборга олиш, баб-баравар хавфсизлик принципига риоя этиш шароитида олиб бориладиган музокараларнинг тарафдоримиз.

Йўқотилган ишончни қайта тиклаш учун сўзларнинг ўзи етарли эмас, деди Совет делегациясининг бошлиғи. Совет Иттифоқидагилар буни яхши тушуниб турибдилар. Партиямиз билан давлатимизнинг раҳбари К. У. Черненко яқинда таъкидлаганидек биз «ер юзидаги сиёсий иқлимни соғломлаштириш, инсоният боши узра таҳлика солиб турган уруш хавфини даф этиш учун ўзимизга боғлиқ бўлган ҳамма ишларни қилиб келдик ва қилаверамиз».

Яқинда Совет Иттифоқи АҚШга мурожаат этиб, ядро ва космик қуроллар юзасидан музокаралар бошлашни таклиф қилди. Бунда гап космосни ҳарбийлаштиришнинг олдини олиш масаласини ҳам, шунингдек ядро қуроллари (ҳам стратегик, ҳам ўртача олисликка учириладиган ядро қуроллари) масалаларини ўз ичига оладиган мутлақо янги музокаралар ҳақида бормоқда, бу масалаларнинг ҳаммаси ўзаро боғлиқ ҳолда кўриб чиқилиши ва ҳал этилиши лозим. Стратегик вазиятнинг баттар издан чиқишига йўл қўймаслик, қуролланиш пойгасининг янги даврлари олдини олиш юзасидан зудлик билан амалий чоралар кўриш зарурати мана шундай комплекс ёндашишни тақозо этди. Космик қуроллар тўғрисидаги масалани ҳал этиш объектив сабабларга кўра энг муҳим аҳамиятга эга бўлади.

Биз таклиф қилаётган музокаралардаги муваффақият бу сафар АҚШнинг нақадар реалистик позицияда туришига боғлиқ бўлади. Қийинчиликларга қарамай биз келажакка умид билан боқамиз.

Совет Иттифоқи билан Буюк Британия ўртасидаги савдо-иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш, деб таъкидлади М. С. Горбачев, иккала мамлакат халқларининг манфаатларига мос бўлиб тушибгина қолмай, шу билан бирга, Европадаги вазиятни соғломлаштириш, давлатлар ўртасида кўпроқ ишонч муҳитини вужудга келтириш ишига қўшилган ҳисса бўлиб ҳам хизмат қилган бўлур эди.

Бугун М. С. Горбачев бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси Шотландия пойтахти Эдинбургга келди.

М. С. Горбачев Шотландия ишлари министри Ж. Янгер билан суҳбатлашди.

Шу куни делегация Эдинбургдан Москвага жўнаб кетди.

М. С. Горбачев жўнаб кетиши олдидан аэропортда матбуот учун баёнот берди, баёнотда қуйидагиларни таъкидлади: бизнинг фикримизча, биз бош министр Маргарет Тэтчер хоним билан ташқи ишлар министри Жеффри Хау, кабинетнинг бошқа аъзолари билан, сиёсий партияларнинг, савдо-саноат доираларининг намояндалари билан самарали учрашувлар ўтказдик, Британиянинг бир қанча саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналари ҳамда фирмаларида бўлдик. Ҳозирги халқаро вазиятга, Совет-Англия муносабатларига доир муҳим масалалар муҳокама қилинди.

Мамлакатларимиз ўртасидаги сиёсий мулоқотни давом эттириш учун яхши замин тайёрланди, деб давом қилди у. Совет делегацияси Британия томони ҳам шу нуқтаи назарга қўшилади, деган ишонч билан жўнаб кетмоқда. Ҳозир дунёдаги мураккаб ва кескин вазиятда холис ниятни, соғлом фикрни, ақл-фаросатни, юксак масъулиятни намоён этиш, қуролланиш пойгаси ҳеч кимнинг хавфсизлигини таъминлай олмаслигини, таъминлашга қодир эмаслигини англаш айниқса муҳимдир. Турли социал-сиёсий системалардаги давлатлар ўртасидаги муносабатларни амалда тенглик асосида, бир-бирларининг қонуний манфаатларини ҳисобга олган ҳолда қуриш асосий вазифадир. Совет Иттифоқининг позицияси мана шундай.

М. С. Горбачев СССР Олий Совети делегацияси номидан ва шахсан ўз номидан Буюк Британия халқига тинчлик ҳамда омон-эсонлик тилаб, энг яхши истакларини билдирди.

ХХР ҲУКУМАТИНИНГ ТАКЛИФИГА БИНОАН

ПЕКИН, 21 декабрь. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов Хитой Халқ Республикаси ҳукуматининг таклифига биноан бу ерга келди.

Аэродромда уни ХХР Давлат Кенгаши Бош министрининг ўринбосари Яо Илинь, бошқа расмий кишилар, шунингдек СССРнинг ХХРдаги элчиси И. С. Шчербаков, бир қанча социалистик мамлакатларнинг ХХРдаги дипломатия ваколатхоналари бошлиқлари кутиб олдилар.

И. В. Архипов Пекинга келгандан кейин матбуот учун баёнот берди. Баёнотда бундай дейилади:

Хитойга қилинган бу визит Хитой Халқ Республикаси ҳукуматининг таклифига биноан амалга оширилмоқда. Совет Иттифоқида бизнинг сафаримизга кейинги вақтларда Совет — Хитой муносабатларида намоён бўлган ижобий тенденциялар асосида баҳо берилмоқда. Бизнингча, Совет — Хитой савдо-иқтисодий ва илмий-техникавий алоқаларини янада ривожлантириш масалалари ХХР раҳбар намояндалари билан ўтказиладиган музокаралар ҳамда суҳбатларнинг асосий мавзуи бўлади.

СССР билан ХХР ўртасида турли соҳалардаги ўзаро манфаатли амалий ҳамкорликни янада кенгайтириш учун катта-катта резервлар мавжуд эканлигига аминмиз.

Хитой Халқ Республикасига келишга таклиф этганлиги учун ХХР ҳукуматига миннатдорчилик изҳор этамиз ҳамда Хитойда ўтказиладиган учрашув ва суҳбатлар фойдали бўлиб, Совет—Хитой алоқалари ва мулоқотларини мустаҳкамлашга хизмат қилади, деб умид билдирамиз. СССР билан ХХР ўртасидаги муносабатларнинг ривожлантирилиши мамлакатларимиз халқларининг манфаатларигагина эмас, шу билан бирга халқаро ҳамкорлик ва бутун дунёда тинчлик ишига ҳам мос келган бўлур эди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **БУХАРЕСТ.** Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Тодор Живков бошчилигидаги Болгария партия-давлат делегациясининг Руминияга қилган расмий дўстлик визити тугади. Руминия билан Болгария ўртасида 1990 йилгача бўлган даврда иқтисодий ва илмий техникавий ҳамкорликни, фан ва техниканинг бир қанча соҳаларида эса 2000 йилгача бўлган даврда ҳамкорликни ривожлантириш узоқ муддатли программаси имзоланди. Ҳужжатни Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, Руминия Социалистик Республикаси Президенти Николае Чаушеску билан Тодор Живков имзоладилар.

● **ҒАРБИЙ БЕРЛИН.** Бу ерда фашизмга қарши курашчилар хотираси ҳафталиги бошланди. Бу ҳафталик нацизм даврида таъқиб этилган шахслар бирлашмаси — Антифашистлар союзининг ташаббуси билан ўтказилмоқда. Ҳафталик программасига кўра, фашистларга қарши яширинча иш олиб борган кишиларнинг фаолияти билан боғлиқ жойларга экскурсиялар қилинади, виставкалар, лекциялар ташкил этилади, урушга қарши мавзудаги ҳужжатли фильмлар кўрсатилади.

● **ҚУВАЙТ.** Расмий визит билан бу ерга келган СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси А. Э. Восс бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси Қувайт ахборот министрининг ўринбосари шайх Носир Муҳаммад ал-Аҳмад ал Жабир билан учрашди. Бўлиб ўтган дўстона суҳбат чоғида икки мамлакат ўртасида ахборот соҳасидаги ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш масалалари тилга олинди. Томонлар бундай ҳамкорликни янада кенгайтириш ва мустаҳкамлаш иштиёқида эканликлари изҳор қилинди, жумладан СССР билан Қувайт ахборот агентликларининг ҳамкорлигига юксак баҳо берилди. Совет делегациясининг аъзолари Қувайт ахборот информация министрлиги, матбуот, радио ва телевидение маҳаллий органларининг фаолияти билан танишдилар.

ЯНГИЛИКЛАР

ЙЎЛ ҚИСҚАРДИ

◆ **Катта чорвачилик совхози «Боботоғ» маркази — олис тоғликдаги Оқмачит қишлоғини Сурхондарё областининг ишлаб турган бошқа магистраллари билан боғлайдиган автомобиль йўли бетига асфальт ётқизилиб бўлди. Шундай қилиб, хўжаликдан совхоз жойлашган Сариосиё райони маркази — Узунгача бориладиган йўл қарийб уч баравар қисқаради.**

ДОН ТЕЖАЛЯПТИ

◆ **Самарқанддаги 5-нон комбинатининг тегирмончилари тежалган дон билан икки кун ишлай оладилар. Комбинатнинг новаторлари Бутуниттифоқ ғаллачилик илмий-тадқиқот институтининг олимлари билан биргаликда жорий этган янги мослама—поддонлар, резина тозалагич ва бошқа мосламалар қимматли маҳсулотни тежашга ёрдам берди.**

РАЦИОНАЛИЗАЦИЯЛАШ САМАРАСИ

◆ **Самарқанд районидаги «Ленинизм» совхози рационализаторларининг киритган янгилиги бир йилда олти минг сўм иқтисодий самара берди. Улар дарахт қатор ораларига ишлов берадиган одатдаги фреза машинасини такомиллаштирдилар. Бу машинадан фойдаланиш боғбонлар меҳнатини енгиллаштирибгина қолмай, шу билан бирга дарахтларни сифатли парвариш қилиш имконини ҳам берди.**

САНЪАТИМ—САОДАТИМ

НАФОСАТ РАНГЛАРИ

Икки севишганнинг тўй кечасида ҳатто сайёралар ҳам хандон отиб кулади. Дўстёронлар севинчи ичига сиғмайди. Келинчак севгилиси висолига етишаётганидан беҳад шод. Шу шодлик унинг қалбини тўлқинлантиради, ширин ҳиссиётларга ошно қилади...

Юқорида баён қилинган тасвир Зиёда Мадраҳимова репертуаридаги «Нозик табассум» рақсидан олинди. Тўй олдидан қиз қалбида рўй бераётган ҳаяжон, севинч, айни чоғда, қандайдир ҳадиксираш рақкоса ижросида аниқ ифодаланади. У қизнинг ички кечинмаларини, тўлғанишларини, хаёлларини сўзсиз, фақат ҳаракат, имо-ишора, пластика, яъни рақс тили воситасида томошабинга етказади.

Зиёда санъаткорлар оиласида туғилиб, вояга етди. Отаси Убайдулла Мадраҳимов ва онаси Эргашхон Мадраҳимова ўзбек қўшиқчилик санъатининг таниқли вакилларидандир. Бунинг устига опаси Насиба Мадраҳимова «Баҳор» ансамблида рақкоса эди. Шулар боис бўлиб, у ёшлигиданоқ санъатга меҳр қўйди. Бора-бора, рақкоса бўлиш унинг бирдан бир эзгу орзусига айланди. Шу ният уни Тошкент хореография билим юртига етаклади. Бу билим даргоҳида у рақс санъати сир-синоатларини — саҳнада ўзини тутиш, қўл-оёқ ҳаракатларининг мутаносиблигига эришиш, мусиқа оҳанги билан рақс композициясини бир хил маромда ривожлантириш каби сифатларни қунт билан ўзлаштирди.

Ҳали билим юртида таҳсил кўрар экан, қизнинг жўшқин рақслари мутахассисларнинг баҳосига сазовор бўлди. Шу тариқа Мадраҳимова хореография билим юртини тамомлаб, «Баҳор» ансамблига ишга таклиф қилинди. Меҳрибон, айни чоғда талабчан балетмейстерлар — Мукаррама Турғунбоева, Қундуз Миркаримова, тажрибали, маҳоратли рақкосалар — Раъно Низомова, Валентина Романова, Равшаной Шарипова, етук созанда — Қаҳрамон Дадаев билан ижодий ҳамкорликда ишлаш ёш рақкоса истеъдодининг камол топишида муҳим аҳамият касб этди. Зиёда худди кечагидек эслайди: «Жонон», «Дилдор» каби мураккаб рақсларни илк марта мустақил ижро этганида биринчи бўлиб Мукаррама опа уни табриклади, қизнинг севинчига шерик бўлди. Кейин эса, «Роҳат», «Тановар», «Ўйнасин», «Пилла», «Покистонча» рақслари санъаткор ижросида алоҳида жозиба касб этди.

Зиёданинг «Баҳор» гулшанига илк марта қадам қўйганига ҳам ўн йилдан ошибди. Шу йиллар мобайнида у ансамбль билан ўттиздан зиёд чет мамлакатда гастролда бўлиб дугоналари билан ўзбек рақс санъатини пропаганда қилди, миллий хореографиямиз қай даражада ривожланганини намойиш этди. Ҳикоямиз қаҳрамони саҳнада хиромон қилар экан, ҳар гал ўз тақдиридан, бахтидан, шундай ижод қилиш учун барча шароит яратиб берилган Ватанда яшаётганидан беҳад севинади, кўпмиллатли совет санъатининг бир вакиласи эканидан севинчи ичига сиғмайди. Шу сабабдан тинимсиз изланади, янгидан-янги рақслари билан мухлислар кўнглини шод қилади.

Мана, саҳнага яккахон созанда Элмурод Исломов чиқди. Унинг қўлидаги доира тилга киради. Орадан бир неча лаҳза ўтиб, ҳарир либосда Зиёда Мадраҳимова кўринади. Зал сув сепгандай жимиб қолади. Рақкоса ансамблнинг олтин фондидан ўрин олган «Бахт қуши», «Рақкоса», «Хоразмча» каби ритмларнинг тез ўзгаришига асосланган рақслардан иборат латиф гулдастани томошабинга ҳадя қилди. Ҳар гал рақс пировардига етар экан, залда қарсак авжига минарди. Томошабинлар Зиёдани яна ва яна саҳнага таклиф қиларди...

— Устозим Раиса Ҳожисаидова кўпинча шундай дердилар, — дейди рақкоса. — «Худди томошабин билан мулоқотлашаётгандай рақс тушгин, токи ҳар бир имо-ишоранг, ҳар бир ҳатти-ҳаракатинг гапирсин. Мулоқотлашишга муваффақ бўлдинми — демак ютуқ ҳам бўлади. Зерикарли рақсдан нима ҳам умид қилиш мумкин?» Ҳар гал рақс ижод этарканман, машқ қиларканман, устозимнинг ана шу ўгитларини хотирамда тутаман. Совет ва чет эллар рақс санъати янгиликларини кузатиб бориш ҳам менга катта ёрдам беради.

— У ҳеч қачон эришилган муваффақиятлар билан чегараланиб қолмаган. Сермашаққат меҳнат, репетициялар, концертлар, ижодий изланишлар — Зиёданинг кунлари ана шундай ўтади, — дейди ансамблнинг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери, СССР халқ артисти Қундуз Миркаримова. — У ҳозир янги программа устида ишлаяпти. Бунда рақкоса пластик ҳаракат воситасида баҳордай гўзал, ҳаётдай кўркам замонамиз, сўлим ўлкамиз тўғрисида томошабинга ҳикоя қилиб беради, ўз тақдирининг тўла хўжайини бўлган замондош ўзбек аёлини мадҳ этади.

Ш. СОКИН.

ФАКТ ВА ШАРҲ

ДЕКАБРНИНГ АЁЗЛИ КУНЛАРИ

Қишнинг биринчи ойи — декабрда сурункали аёзли кунлар ҳукм сурмоқда. Ўрта Осиё республикалари, хусусан Ўзбекистон учун бундай нотабиий иқлим шароити бирмунча қийинчиликларни юзага келтирмоқда. Айрим кунлари симоб устуни ўттиз беш даражагача тушиб кетди. Сирдарё областида 28, Бухоро областида 23, Фарғона водийсининг шарқий районларида 22 даражагача совуқ бўлганлиги қайд этилди. Шу муносабат билан «Совет Ўзбекистони» мухбири республика Гидрометеорология хизмати марказининг бўлим бошлиғи В. ХИСОМИЕВАГА мурожаат қилиб, декабрь об-ҳавосидаги кескин ўзгаришни шарҳлаб беришни сўради:

— Узоқ муддатли об-ҳаво бюросининг маълумотларига кўра декабрь ойининг дастлабки ўн кунлигида ҳароратнинг пасайиши кутилганди. Иккинчи ўн кунликдан бошлаб эса, яна жанубий республикаларга хос об-ҳавонинг кечиши мўлжалланган бўлиб, ҳарорат кўтарилиши керак эди. Афсуски, Арктика районларида юзага келган совуқ оқим аста Урал ва Ғарбий Сибирь орқали шарқий йўналиш олиб, Ўрта Осиё республикалари территориясига ёриб кирди. Натижада декабрь ойига мўлжаллаб олдиндан билдирган маълумотларимиз чиппакка чиқди. Сибирь ва антициклон марказида совуқ қирқ даражага етган бўлса, Ўзбекистон шаҳар-қишлоқларида кечалари ҳарорат нормадагидан 15—20 даражагача пасайиб кетди.

Олинган маълумотларга қараганда, ойнинг охиригача ҳозиргидек ёғингарчиликсиз қуруқ совуқ кунларнинг давом этиши кутилади. Қизиғи шундаки, октябрь ва ноябрь ойининг ўрталаригача кунлар илиқ келиб, декабрь ойи бошланиши арафасида об-ҳаво кутилмаганда кескин ўзгариб, шаҳарликларни бирмунча шошириб қўйди. Биринчи қорнинг ёғиши деярли ҳафтага чўзилиб, қалинлиги ўттиз сантиметрга, тоғли районларда бир метргача етди. Ҳозирча республика областларида, айниқса, Тошкент шаҳрида бир неча кундан бери совуқ ҳарорат 15—16 даражадан ошса ошяптики, камаймаяпти.

Республикамиз шароитида кейинги юз йил мобайнида об-ҳаводаги бундай ўзгариш бор-йўғи саккиз марта бўлганлиги кузатилган. Жумладан, 1930 йили Тошкентда 20 декабрь куни 29,5 даража совуқ бўлганлиги маълум. Ўшанда бундай совуқлик бир ҳафта давом этиб турган экан. Шунингдек, 1910, 1920, 1932, 1944, 1946 ва 1950 йилларда ҳам тошкентликлар ана шундай аёзли кунларни бошдан кечиришди. Сирасини айтганда ҳароратнинг пасайиши билан шаҳар хўжалигида ўзига хос қийинчиликлар юзага келмоқда. Ўйлаймизки, бундай пайтларда ҳар биримиз электр энергия ва газдан тежамкорлик билан фойдалансак, айни муддао бўлади.

УСТОЗИНГДАН АЙРИЛМА

ИНСОНИЙЛИК КЎЗГУСИ

Уларнинг бири ўзбек, иккинчиси қирғиз, бири устоз, иккинчиси шогирд эди. Ёшлари ҳам эллик атрофида. Улар доим бирга бўлишар, маслаҳат билан иш юритишарди. Баҳор кунларининг бирида тиниқ осмонда момақалдироқ гулдирагандай бўлди. Бевақт ўлим устозни олиб кетди. Жонибек ҳозир ҳам устози ҳақида гап кетса томоғига бир нима қадалгандай киприкларида ёш ҳалқаланади. Бригада бошлиғи Абдуғаффор Ражабов вафот қилганидан бирнеча ҳафта ўтгач колхоз правлениесининг раиси Юсуф Абдуллаев звено бошлиғи Жонибек Умаралиев билан узоқ суҳбатлашди.

— Колхоз активлари, партия ташкилоти билан маслаҳатлашдик, — деди у. — Устозингиз ва дўстингиз ишини давом эттирсангиз?

—Юсуфжон ака, ишончларингиз учун раҳмат, — деди у бошини қуйи солганича. — Бу ғўзаларни устозим эккан. У вафот этган бўлса ҳам унинг ўгитлари дилимизда. Шундай бўлгач бу йил бригадир тайинламасликларингизни илтимос қиламиз. У биз билан биргадек, ишларимизга раҳбарлик қилиб тургандек бўлсин.

Бу фикр раисга маъқул келди. Бригада аъзолари эса Ражабовнинг иш ҳақини тўла сақлаб қолиб, унинг оиласига бераверишни илтимос қилишди. Келаси йилдан бошлаб эса колхозда моҳир пахтакор Абдуғаффор Ражабов номидаги мукофот таъсис этилди. Бригадага Ражабов номи берилди.

Яқинда Наманган районидаги «Коммунизм» колхозида бўлдик. Жонибек Умаралиев бошлиқ бригада бу йил планни биринчилар қаторида бажарди. У билан уч йил илгари рўй берган воқеани эсладик. Бригада аъзолари моҳир пахтакорларнинг устози Абдуғаффор Ражабовнинг оиласидан тез-тез хабар олиб туришибди. Дала шийпонида ҳамон Ражабовнинг гуллар ва пахта билан безатилган сурати турибди.

Пахта терими бошланишидан бир оз илгари косонсойлик пахтакор Абдусаттор Шарипов бригадасига боргандик. Узоқдан икки кишининг қораси кўринди. Уларга яқинлашдик. Тик қоматли йигит Ҳабибулло Нишонов, унинг ёнидаги қотма, чайир гавдали киши СССР Олий Советининг депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдусаттор Шарипов экан.

— Шийпонда эдим, — дейди Ҳабибулло, — тракторчилардан бири далада Абдусаттор акани кўрдим деб қолди. Юрагим така-пука бўлиб чопиб келсам ҳақиқатан ҳам Абдусаттор ака экан.

— Бунча юрак олдирмасангиз, — дедим юзлари бўғриқиб кетган Нишоновга. Ҳабибулло очилган чаноқдан тошиб кетаман деб турган пахтанинг чигитларини санаётган Абдусаттор акага ҳам фахр, ҳам ғурур билан қараб қўйди-да:

— Устозимга пахтани ёқтириш профессорга имтиҳон топширишдан ҳам қийин. Хатога йўл қўйсам ёмон баҳо қўймайдилару, лекин норози бўлсалар бас, бир неча кун ўзимга келолмай юраман, — деди.

— Бу сафарги имтиҳонни қандай топширди? — сўрадим Абдусаттор Шариповдан.

— Яхши, — деди у, — биринчи теримдаёқ 25—26 центнердан пахта олиши мумкин. Фақат ҳув наридаги картада кўсаклар яхши очилмаяпти. Ишловни кучайтириш керак...

Ҳабибулло Нишонов ёш бўлса ҳам «Дўстлик» совхозидагина эмас, Косонсой районида ҳам уста пахтакор деб ном қозонган. У эришаётган ютуқларда қаттиққўл, билимдон устоз Абдусаттор Шариповнинг хизматлари катта. У Ҳабибуллонинг ҳар бир ютуғидан қувонади, камчилик ва хатосидан қайғуради. Одатдагидай бу йил ҳам устоз ва шогирдлар йиллик пахта тайёрлаш планини ошириб бажаришди.

Кўп вақтдан бери донгдор бригада бошлиқларидан бирини яхши танийман. Область миқёсида ўтказиладиган йиғилишларнинг айримларигина унинг иштирокисиз ўтади. У минбардан туриб фидокорона меҳнат қилаётганини, муносиб ўринбосарлар етиштираётганини айтиб, кўп бора қувонган. Бир куни ҳамкасблардан бири билан унинг бригадасида бўлдик. Яхшилаб безатилган хонага кирганимиздан сўнг бригада бошлиғи «бир минутга» деб ташқарига чиқиб, тезда қайтиб кирди. Суҳбат роса қизиган вақтда эшик очилиб, «кечирасизлар» деб катта қоғоз халта кўтарган йигит кириб келди ва дастурхон тузай бошлади. У чиқиб кетгач хонага яна бир йигит кечирим сўраб кирди. Унинг қўлида иссиқ нон бор эди. Сўнг яна биров учта шишада ичимлик, бошқа бир киши чиройли чойнакда чой дамлаб кирди.

Олдинига бугун ишчилардан бирининг туғилган куни бўлса керак деб ўйладик. Бироқ бригада бошлиғи суҳбат тугамай, дастурхонга қаранглар, деди ва чаққонлик билан шишаларнинг оғзини оча бошлади. Ишхонада, иш вақтида зиёфат уюштиришдан мақсад нима? Нима учун ишчилар иш вақтида магазинга, бозорга чопишди. Бунча харажат кимнинг ва қайси ҳамёндан тўланди. Бригадирнинг «нознеъматларини тотиб кўрмай» ва «меҳмондорчилик қоидаси»ни бузиб чиқиб кетдик. Орадан бир неча ҳафта ўтгач донгдор бригадир ишлаётган жойдан ўтаётган эдик, у бизга мақтаган шогирдлардан бири устозининг шахсий машинасини ихлос билан юваётганига кўзим тушди...

Бундай «меҳрибон ва талабчан» устоздан ёшлар нимани кўпроқ ўрганишади? Келгусида ҳозирги шогирдлар коллективга раҳбарликка тайинланса қўли остидагиларни ҳам шундай ишларни бажаришга мажбур қилмасмикин? Негадир айрим ҳолларда раҳбарларни ишдаги ютуқлари, планларни бажаргани ва эришаётган юксак процентлар учунгина (буларга қандай қилиб эришилгани билан етарли қизиқмаган ҳолда) мақтаймиз. Мураббийнинг қўлга киритган иқтисодий кўрсаткичлари эмас, балки қалбининг бойлиги, маънавий гўзаллиги, бошқаларга шахсий ибрати муҳим-ку, ахир!

Коллективга янги ишчи келди. Биринчи маош олди. Баъзи жойларда илк бор маош олган ишчи ёки ходим бирга ишлаётган ўртоқларига тор доирада бўлса ҳам зиёфат уюштириши, ҳеч бўлмаганда эса ўзига устозлик қилган кишига бир шиша ароқ ёки коньяк қўйиши расм тусига кириб боряпти. Бунинг ўрнига коллектив аксинча иш тутиб ёш ишчига ҳаётга илк бор мустақил қадам қўйган, оиласига моддий ёрдам бера бошлаган қувончли кунини эслатувчи совға тақдим этса бўлмайдими? Биргаликда бўшатилган қадаҳлар таъсирида устознинг кўзи сузилиб алжирашлари шогирд ва мураббий ўртасидаги ҳурмат ва эҳтиром пардасини олиб ташламайдими? Шундан сўнг шогирд устозини менсимай қўйиши ёки ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини ҳеч иккиланмай бузиши мумкин-ку. Чунки у устознинг қовоғидан қор ёғдирмаслик учун битта шиша кифоя қилади, деган фикрга боради. Ёмон одатлар эса жуда тез юқади, кўп яшайди.

Яхши устозлардан ёмон шогирдлар пайдо бўлишининг сабаблари нимада? Устоз ўз бурчини шогирдига касб ёки ҳунарни пухта ўргатишдангина иборат деб билмаслиги керак. Шогирдига маънавий мураббий бўлиши, унинг юриш-туриши, ҳаётга, оилага муносабатидан воқиф бўлиб бориши, унга йўл-йўриқ кўрсатиши лозим. Устоз шогирдга ҳар томонлама ўрнак бўлиши зарур.

А. НИЁЗОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«ОҚ ОЛТИН» ПАНСИОНАТИДА

ЭЛГА ХИЗМАТ — ОЛИЙ ҲИММАТ

Коммунистик партия ва Совет давлати меҳнаткашларнинг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаш, улар мириқиб ва мароқли дам олиши ҳақида доимо оталарча ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Бу улкан меҳрибонликни Тошкент областининг Тошкент районидаги «Оқ олтин» пансионати фаолиятида ҳам яққол кўриш мумкин. Хушманзара гўшага жойлашган бу баҳаво оромгоҳнинг территориясига кўплаб манзарали, мевали дарахтлар, гуллар ўтқазилган. Унинг атрофидан оқиб ўтувчи анҳор ёзнинг иссиқ кунларида бу ерда мўътадил иқлим бўлишини таъминлайди. Пансионат замонавий услубда қурилган бинога ўрнашган бўлиб, ҳар бир хонада 2—3 киши жойлашган, улар дид билан жиҳозланган. Пансионатда бассейн, кутубхона, 290 ўринли кинотеатр бор, шаҳарлараро телефон алоқаси йўлга қўйилган. Буларнинг ҳаммаси даволанувчилар ихтиёрида. Областнинг диққатга сазовор жойларига экскурсияга бориш учун махсус автобус ажратилган.

Бу ерда тайёрланаётган таомларнинг сифатидан, чойхона хизматидан хўрандалар мамнун. Пансионатда ҳордиқ чиқариб, шифо топган фарғоналик сувчи О. Деҳқонов, бухоролик ишчи К. Рамазонов ва бошқаларнинг фикрича, пансионат санаторийдан асло қолишмайди.

«Оқ олтин» пансионатида мижозларга физиотерапия усули билан муолажа кўрсатиш яхши йўлга қўйилган. Келгуси йили унинг яқинида яна 200 ўринли бино қуриб, ишга туширилади. Бу соғломлаштириш ва дам олиш масканлари республика қишлоқ хўжалик министрлиги соҳасида хизмат қилувчи қишлоқ меҳнат аҳлига хизмат кўрсатади.

В. СЛЕПТЕРЕВ,
пенсионер.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ✱ ЭЪЛОНЛАР

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

25, 26 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.00 ДА

Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўрик-конкурси ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

«ШОДЛИК» ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ

К О Н Ц Е Р Т И

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР халқ артистлари ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари
Қизлархон ДЎСТМУҲАМЕДОВА,
Дилафрўз ЖАББОРОВА,

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
Ғуломжон ЁҚУБОВ,

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва ҚҚАССР халқ артисти
Гулшод ОТАБОЕВА,
Бадиий сўз устаси
Ҳасан ЙЎЛДОШЕВ

Солистлар: Бахтиёр ХОЛХЎЖАЕВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Дилором ҚАЮМОВА.

«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати **Қодир МЎМИНОВ.**

Музика раҳбари — Исматулла РАҲМАТУЛЛАЕВ.

Билетлар Я. М. Свердлов номли концерт залида ва В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройининг кассаларида соат 11 дан сотилади.

КОЛЛЕКТИВ ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР, БОЛАЛАР, ДАВОЛАШ, ЎҚУВ ВА МАДАНИЙ ОҚАРТУВ МУАССАСАЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ!

СИЗ ОММАВИЙ ТАДБИРЛАР ЎТКАЗИШ ВА ЁНҒИН ХАВФСИЗЛИГИ ҚОИДАЛАРИГА РИОЯ ЭТИЛИШИ УЧУН МАСЪУЛДИРСИЗ!

Болаларнинг севимли байрами — Янги йил яқинлашмоқда. Уни Янги йил арчаси олдида тантанали тарзда нишонлаш одат тусига кирган. Ўтган йиллар тажрибасининг кўрсатишича, энг оддий ёнғин хавфсизлиги қоидаларининг бузилишидан кўп ҳолларда болалар ва катталарнинг қувончи ёнғин оқибатида қайғуга айланади.

Бундай ҳол рўй бермаслиги учун арчани ёнғинни ўчириш воситалари билан таъминланган ва иккита ташқарига бемалол чиқиш эшиги бор хонада ўрнатишни тавсия қиламиз.

Оммавий тадбирларни ўтказиш вақтида албатта маъмурият, маҳаллий кўнгилли ўт ўчирувчи дружина аъзолари ёки ёш ўт ўчирувчилар дружинасининг навбатчилигини уюштириш лозим.

Хоналар ичида чироқлар ўйини ўтказиш ва фейерверклар, бенгал ўтлари, шамлар ёқиш, хлопушкалардан фойдаланиш, шунингдек арчани ёнувчан ўйинчоқлар, пахта билан безатиш, болаларга ёнғиндан муҳофаза қилувчи модда билан ишлов берилмаган дока ва пахтадан тайёрланган костюмлар кийдириш, хонада чироқларни буткул ўчириш мумкин эмас. Ёнғиндан муҳофаза қилувчи моддани сиз кўнгилли ўт ўчириш жамиятларидан олишингиз мумкин.

ШУНИ ЁДДА ТУТИНГКИ, арчани ва хонани безатиш учун электр лампочкалари пухта ва электр қурилмалари тузилиши қоидаларига риоя этилган ҳолда ўрнатилиши даркор. 220 вольт кучланишда лампочкалар қуввати 25 ваттдан ошмаслиги керак. Безак лампочкалари занжири учун мис симли ва пухта изоляция қилинган эгилувчан электр симларини қўллаш лозим.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА КЎНГИЛЛИ ЎТ ЎЧИРИШ ЖАМИЯТИ.

СССР Фанлар академияси Вирусология институтининг Ўзбекистон филиали коллективи филиал илмий ходими В. Д. Содиқовага турмуш ўртоғи

Амирсаид НОСИРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Ўрмон хўжалиги министрлиги коллективи тоғ мелиорацияси бошқармаси бошлиғи Р. Б. Мирзааҳмедовга отаси

Бадал Азимович МИРЗААҲМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

23 ДЕКАБРЬ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.45 — Телефильм. 10.10 — Будильник. 10.40 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.40 — Здоровье. 12.25 — Тонгги почта. 12.55 — Сайловлар олдидан. 13.10 — Қишлоқ янгиликлари. 14.10 — Музикали киоск. 14.40 — Бор эканда, йўқ экан, бир қизча бўлган экан. Бадиий фильм. 15.55 — Саёҳатчилар клуби. 16.55 — Мультфильмлар. 17.35 — Концерт. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Гуруч. Телеспектакль премьераси. 21.30 — Время. 22.05 — Музика ҳамма учун. 23.15 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг. 9.15 — Телефильм. 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.00 — Рус тили. 10.30 — Концерт. 11.15 — Мурманск телестудиясининг программаси. 12.15 — Ерда, самода ва денгизда. 12.45 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 13.45 — Концерт. 14.10 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 14.40 — Нима? Қаерда? Қачон? 16.05 — Фильм-концерт. 16.40 — Дунё ва ёшлар. 17.25 — Ўкираётган жониворга шафқат. Бадиий фильм. 2-серия. 18.30 — Концерт. 19.05 — Бурч даъвати билан. 19.25 — Композитор В. Баснер ва шоир М. Матусовскийларнинг авторлик кечаси. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Илмий-оммабоп фильм. 21.00 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 21.30 — Время. 22.05 — Тиришқоқ чўчқа боласи. Бадиий фильм. 22.50 — Илмий-оммабоп фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.25 — Ҳужжатли фильм. 10.40 — Огинский полонези. Бадиий фильм. 12.05 — Актёрлар ва роллар. 13.05 —Ота-оналар университети. 13.35 — Бахши шоирлар конкурси. 14.35 — Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун. 15.10 — Реклама. 18.05 — Мультфильм. 18.25 — Қўшиғим, жон қўшиғим. 19.00 — Сиҳат-саломатлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Мультипанорама. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Марҳабо, талантлар. 21.30 — Время. 22.05 — Марҳабо, талантлар (давоми).

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

24 ДЕКАБРЬ, ДУШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Совға. Бадиий фильм. 10.45 — Телефильм. 11.15 — Кечиккан учрашув. Бадиий фильм. 12.35 — Концерт. 13.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильм. 16.10 — Венгерча рақслар. 16.40 — Уч иттифоқчи давлат раҳбарларининг 1943 йилги Теҳрон конференцияси. 17.35 — Венгриядан спорт кўрсатуви. 18.25 — Концерт. 18.45 — Горнчилар қаердасиз. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Ишлар ва одамлар. 20.05 — Фильм-спектакль. 21.30 — Время. 22.05 — Фильм-спектаклнинг давоми. 23.25 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 10.00 — Рус тили. 10.30 — Илмий-оммабоп фильм. 12.05 —Фан ва турмуш. 13.35—Габриэль Гарсиа Маркес асарлари саҳифаларида. 14.35—Сенинг ленинча кутубхонанг. 15.30 — Рус халқ чолғулари. 15.50 — Драматургия ва театр. 16.45 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Авторалли бўйича Бутуниттифоқ мусобақалари. 19.20 — Халқ куйлари. 19.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.05 — Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Кинопрограмма. 11.55 — Алаверди. Бадиий фильм. 12.30 — Ўқув программаси. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.35 — Пионерлар мамлакатида. 19.05 — Идеологик иш — бутун партиянинг иши. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ижод саҳифалари. 20.15 — Муттахассислар маслаҳати. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.15 — Жасорат саҳифалари. 23.05 — Халқаро аҳвол.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.50 — МОСКВА-II. 18.00 — Ўқув программаси. 18.30 — Шекспир ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 19.15 — Врач маслаҳати. 19.30 — Телефильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Кинопрограмма. 21.00 — Илмий оммабоп программа. 21.30 — МОСКВА-II.

РАДИО

23 ДЕКАБРЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Концерт. 9.15 — Табассум. 11.30 — Кувноқ таронаалар. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Дам олиш соатида. 14.00 — Ремонт устахоналарида. 17.00 — Музикали радиопочта. 18.15 — Халқаро кундалик. 18.30 — Қўшиқлардан қўшиқларга. 19.25 — Ёшлик. 21.00 — Илмий-атеистик мавзуларда. 21.10 — Табассум. 22.30 — Қўшиқ сеҳри.

24 ДЕКАБРЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.15 — «Фрунзевец» газетасининг обзори. 9.20 — Увертюралар. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар. 10.15 — Ёзувчилар микрофон олдида. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун эшиттириш. 18.15 — Халқаро кундалик. 18.30 — Музикали танаффус. 19.25 — Концерт. 21.00 — Халқаро ҳаётнинг актуал масалалари. 21.10 — Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига. 21.30 — Концерт. 22.30 — Нодира ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

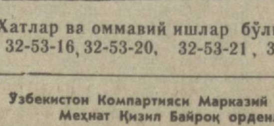

Редакция адреси ва телефонлар: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси.

В. 295.
Р. — 20248.

Индекс 64583.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12